

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.5-04/1

par cūku audzēšanas kompleksa „*Krastmalas*” pārbūves Siguldas novada Allažu pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2020. gada 22. janvārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA „*Baltic Pork*” (reģistrācijas numurs 40003486540), adrese: „*Krastmalas*”, Allažu pagasts, Siguldas novads, LV-2154, elektroniskā pasta adrese: daiga.lubka@balticpork.lv (turpmāk arī Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr.40003374818, adrese: Skolas iela 10-8, Rīga, LV-1010, tālr. 67242411; elektroniskā pasta adrese: elle@environment.lv (turpmāk arī Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums paredzētajai darbībai – cūku audzēšanas kompleksa „*Krastmalas*” pārbūvei Siguldas novada Allažu pagastā (turpmāk Ziņojums) Birojā tika iesniegts 2017. gada 12. aprīlī. Papildināts Ziņojums Birojā tika iesniegts 2017. gada 27. jūnijā un 2017. gada 19. decembrī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Cūku audzēšanas kompleksa „*Krastmalas*” pārbūve (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Siguldas novada Allažu pagasts, zemes vienības „*Akotiņi*” (kadastra Nr.8042 007 0091) „*Akots*” (kadastra Nr.8042 007 0089), „*Krastmalas*” (kadastra Nr.8042 007 0068) (turpmāk arī Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma gaitu:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ietver esoša cūku audzēšanas kompleksa (turpmāk Komplekss) pārbūvi, paredzot dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšanu, vienlaikus paredzot izmaiņas Kompleksā audzējamo dzīvnieku kategorijās, dzīvnieku novietņu paplašināšanu un jaunu korpusu izbūvi, kā arī 3 papildus šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvju, 2 papildus graudu uzglabāšanas tvertņu un traktorcisternu uzpildes vietas izbūvi (detalizēta informācija ietverta turpmākās šī Biroja Atzinuma sadaļās).
- 3.1.2. Kompleksa saimnieciskās ēkas un iekārtas atrodas Siguldas novada Allažu pagastā uz trim blakus esošiem zemes gabaliem, bet ūdens apgāde tiek nodrošināta no diviem artēziskajiem urbumiem, kuri atrodas uz zemes gabala ar kadastra Nr. 8042 007 0069. Visu zemesgabalu īpašnice ir Ierosinātāja. Atbilstoši Ziņojumam Kompleksa teritorijas kopējā platība ir 16,2 ha, un tās paplašināšana Paredzētās darbības ietvaros nav plānota. Darbības vieta robežojas ar Allažmuižas ciemu.
- 3.1.3. Kompleksa darbībai 2011. gada 2. decembrī ir izsniegta Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI11IA0010, kam 2015.gada 28.maijā ar lēmumu Nr.RI15VL0112 veikti grozījumi (turpmāk Atļauja). Saskaņā ar Atļauju Kompleksā atļautā darbība ietver intensīvu cūku audzēšanu ar vienā ciklā vienlaicīgi novietnēs esošo cūku skaitu – 10 000 jeb 20 675 dzīvnieki gadā, t.sk. 950 sivēnmātes.
- 3.1.4. Ietekmes uz vidi novērtējums Kompleksa paplašināšanas iecerei (Paredzētajai darbībai) tika piemērots ar Biroja 2016.gada 15.jūlija lēmumu Nr.207 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, pamatojoties uz likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 4.panta (1)daļas 1)punktu, 5)punkta a)apakšpunktu un 1.pielikuma 23.punktu. Programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Birojs izdeva 2016.gada 6.septembrī, tās derīguma termiņš - 2021.gada 6.septembris.
- 3.1.5. Saskaņā ar Paredzētās darbības ieceri un tās Programmā noteikto, - ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros bija plānots izvērtēt un precizēt vietu skaitu dažādām dzīvnieku kategorijām, ņemot vērā plānotos tehnoloģiskos risinājumus, sagaidāmo ietekmi un Paredzētās darbības atbilstību normatīvajiem aktiem. Vērtējums par Paredzētās darbības atbilstību normatīvajiem aktiem ir nozīmīgs arī saistībā ar Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 „*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk - Noteikumi Nr.240) 143.punktā paredzēto ierobežojumu, ka “*Plānojot cūku novietņu izvietojumu, ievēro nosacījumu, lai apkārtējā teritorijā 3 km rādiusā cūku blīvums nepārsniegtu 1500 dzīvnieku vienības¹.*”.
- 3.1.6. Konstatējot, ka 2017.gada 12.aprīlī un 27.jūnijā iesniegtajā Ziņojumā plānotais Kompleksa dzīvnieku vietu skaita palielinājums radītu Noteikumu Nr.240

---

¹ Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.834 „*Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem*” (turpmāk – Noteikumi Nr.834), kas noteic prasības dzīvnieku vienību aprēķināšanai, 1.pielikuma 2.piezīmi *operators dzīvnieku vienības aprēķina, ņemot vērā attiecīgās dzīvnieku novietnes ražošanas ciklu skaitu gadā vai lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas laiku.*

143.punkta pārkāpumu, Birojs ar 2017.gada 4.jūlija un 1.septembra vēstulēm (Nr.3–02/738 un 3-01/916) aicināja Ierosinātāju apsvērt un novērtēt arī samazināta apjoma Paredzētās darbības alternatīvu, pretējā gadījumā novērtējuma procedūra būtu jāpārtrauc (Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektā daļa). Aktualizētajā Ziņojumā, kas Birojā iesniegts 2017. gada 19. decembrī, Ierosinātāja ir iestrādājusi un novērtējusi Paredzētās darbības apjoma alternatīvas, no kurām viena (B alternatīva) nepārsniedz Noteikumu Nr.240 143.punktā noteikto. Attiecīgi Birojs nekonstatē, ka būtu pamats Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanai, jo samazinātā apjoma alternatīvai, ja tiek nodrošināts, ka Kompleksa dzīvnieku vienības nepārsniedz 1500, nav realizāciju kopumā izslēdzošu apstākļu.

3.2. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.2.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipi paredz prasību, ka paredzētās darbības novērtējuma ietvaros tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Alternatīvas var tikt novērtētas gan tehnoloģiskajam procesam, gan darbības vietai.

3.2.2. Paredzētās darbības būtība ir dzīvnieku vietu skaita palielināšana, šim nolūkam veicot Kompleksa pārbūvi (Ierosinātāja plāno pārbūvēt Kompleksa teritorijā esošos korpusus k-3a un k-3b, paplašināt korpusu s-1 (A alternatīva), kā arī no jauna izbūvēt korpusus k-9, s-2 un s-3. Šādam Kompleksa pārbūves/paplašināšanas risinājumam Ziņojumā **pamatā vērtētas apjoma alternatīvas** – dažāds dzīvnieku vietu skaits dažādām dzīvnieku kategorijām:

3.2.2.1. dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšana **līdz 27 631 vietām** (A alternatīva), tajā skaitā korpusā k-1 476 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-2 997 vietas nobarojamām cūkām, korpusā k-3a 720 vietas zīdītājsivēnmātēm, korpusā k-3b 680 vietas zīdītājsivēnmātēm, korpusā k-4 468 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-5 495 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-6 280 vietas sēklojamām sivēnmātēm un 30 vietas kuiļiem, korpusā k-7 213 vietas nobarojamām cūkām, korpusā k-8 292 vietas jauncūkām, korpusā k-9 1980 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā s-1, s-2 un s-3 katrā 7000 vietas atšķirtiem sivēniem;

3.2.2.2. dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšana **līdz 20 916 vietām** (B alternatīva), tajā skaitā korpusā k-1 476 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-2 997 vietas nobarojamām cūkām, korpusā k-3a 445 vietas zīdītājsivēnmātēm, korpusā k-3b 403 vietas zīdītājsivēnmātēm, korpusā k-4 416 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-5 447 vietas grūsnām sivēnmātēm, korpusā k-6 180 vietas sēklojamām sivēnmātēm un 30 vietas kuiļiem, korpusā k-7 213 vietas nobarojamām cūkām, korpusā k-8 292 vietas jauncūkām, korpusā k-9 963 vietas grūsnām sivēnmātēm un 772 vietas jauncūkām, korpusā s-1 5257 vietas atšķirtiem sivēniem, korpusā s-2 4226 vietas atšķirtiem sivēniem un 542 vietas nobarojamām cūkām, korpusā s-3 5257 vietas atšķirtiem sivēniem.

3.2.3. Papildus apjoma alternatīvām Ziņojumā vērtēti arī alternatīvi tehniskie risinājumi. Tā kā atbilstoši nozares labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem šķidrmēslu / fermentācijas krātuves var ekspluatēt gan ar peldošiem jumtiem, gan stacionāriem fiksētiem jumtiem, bet Komplekss atrodas tiešā Allažmuižas tuvumā,

lai samazinātu piesārņojošo vielu, galvenokārt, smakas emisijas daudzumu no fermentācijas atlieku uzglabāšanas, papildus kā alternatīva tiek izvērtēta stacionāru juntu uzstādīšana gan uz 4 esošajām, gan 3 plānotajām šķidrmēslu / fermentācijas atlieku krātuvēm.

- 3.2.4. Ziņojuma 6.2.tabulā atspoguļots ar Paredzētās darbības realizācijas saistīto ietekmju nozīmīguma vērtējums, kurā ietverta informācija par paredzamajām ietekmēm, to nozīmīgumu un plānotajiem pasākumiem ietekmes mazināšanai gan plānoto objektu būvniecības procesa laikā, gan Kompleksa ekspluatācijas laikā, izvērtējot piedāvāto alternatīvu efektivitāti.
- 3.2.5. Ziņojumā norādīts, ka nav konstatēti izslēdzošie faktori Paredzētās darbības realizācijai kopumā. Secināts, ka no vides ietekmju aspekta, – konkrētāk smakas koncentrācijas tuvākajās dzīvojamās teritorijās, ir īstenojams risinājums, kas paredz ventilācijas izvadus uz novietņu jumtiem, kā arī paredzot stacionārus juntus esošajām un plānotajām fermentācijas atlieku krātuvēm. Savukārt no pārējo vides ietekmju aspekta Ziņojumu autoru vērtējumā alternatīvas ir līdzvērtīgas, realizējamas un var nodrošināt to, ka Paredzētās darbības ietekme nepārsniegs normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus un mērķlielumus. Biroja vērtējums par alternatīvu pieļaujamību ietverts šī Biroja Atzinuma 6.nodaļā.

3.3. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.3.1. Darbības vieta atrodas Siguldas novada Allažu pagastā, pie Allažmuižas ciema dienvidu robežas, tā ziemeļos robežojas ar valsts reģionālas nozīmes autoceļu P3 *Garkalne – Alaukstis* (turpmāk a/c P3) un rietumos ar Tumšupi.
- 3.3.2. Darbības vietā atrodas esošs Komplekss, kas darbojas jau kopš 20.gs. 70-to gadu sākuma un ko Ierosinātāja apsaimnieko kopš 2001.gada. Uzņēmuma galvenais darbības virziens ir intensīva cūku audzēšana, nodrošinot pilnu audzēšanas ciklu, taču papildus galvenajam darbības virzienam Ierosinātāja nodarbojas ar graudu iepirkšanu, kaltēšanu un uzglabāšanu, kā arī nodrošina Kompleksa teritorijā esošās biogāzes ražotnes darbību, piegādājot šķidrmēslus no dzīvnieku novietnēm. Biogāzes ražotni apsaimnieko SIA „BP Energy”, pamatojoties uz savstarpēji noslēgtu līgumu ar Ierosināju.
- 3.3.3. Kompleksa tuvumā ir izvietotas vairākas viensētas. Ziņojumā novērtēts, ka 200 m attālumā no Kompleksa teritorijas atrodas 6 viensētas: „*Liepkalni*” (~10 m attālumā), „*Pumpuri*” (~80 m attālumā), „*Lāčplēši*” (~100 m attālumā), „*Robiņi*” (~120 m attālumā), „*Mūrnieki*” (~140 m attālumā) un „*Bomīši*” (~150 m attālumā).
- 3.3.4. Saskaņā ar Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam (turpmāk Teritorijas plānojums) grafisko daļu „*Siguldas novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*” Kompleksa teritorijai ir noteikts zonējums „*Ražošanas objekti un noliktavas (RR)*”, savukārt nelielai Īpašumu daļai rietumos, kas atrodas Tumšupes tuvumā, – zonējums „*Mežu teritorija (M)*” un „*Ūdeņu teritorija (Ū)*”. Šī teritorija, kā arī neliela daļa no teritorijas ar zonējumu „*Ražošanas objekti un noliktavas (RR)*” atrodas Tumšupes 100 m aizsargjoslā, kur šobrīd Kompleksa būves neatrodas.
- 3.3.5. Raksturojot ar Kompleksu robežojošās teritorijas, norādāms, ka arī blakus Kompleksam atrodas neliela ražošanas objektu teritorija, kurā atrodas tādi objekti kā Allažmuižas staļļi un Ausmas dzirnavas. Dienvidos Komplekss robežojas ar

perspektīvā iespējamo derīgo izrakteņu ieguves areālu un ziemeļos ar a/c P3, aiz kura atrodas Allažmuižas ciema teritorijā noteiktās zaļumvietas un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, bet lielākoties Komplekss robežojas ar mežu teritorijām un lauksaimniecības zemēm. Attiecībā uz perspektīvā iespējamo derīgo izrakteņu ieguves areālu norādāms, ka Birojs 2014. gada 1. aprīlī izdeva lēmumu Nr.152 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*” (turpmāk Biroja Lēmums Nr.152) derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguvei 5ha platībā atradnē „*Bomīši – 2*”, nekustamajā īpašumā „*Vecbomīši*” (kad.Nr.8042 007 0056), kas robežojas ar Kompleksa teritoriju. Ziņojumā norādīts, ka šajā īpašumā nelielā platībā ir uzsākta derīgo izrakteņu ieguve. Tajā pašā laikā, kā norādījusi Izstrādātāja, sniedzot skaidrojumus uz Biroja 2017.gada 5.jūnija vēstulē Nr.3–01/643 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” ietvertajiem jautājumiem – VSIA „*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk LVĢMC) pieejamajos Derīgo izrakteņu krājumu bilances datos nav informācija par šajā atradnē veiktu derīgo izrakteņu ieguvi, kā arī saskaņā ar LVĢMC uzturēto *Derīgo izrakteņu atradņu reģistru* minētā atradne netiek izmantota.

3.3.6. Kompleksa darbībai 2011. gada 2. decembrī ir izsniegta atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI11IA0010, kam 2015.gada 28.maijā ar lēmumu Nr.RI15VL0112 veikti grozījumi. Atļauja ir izsniegta:

3.3.6.1. Intensīvai cūku audzēšanai ar vienā ciklā vienlaicīgi novietnēs esošo cūku skaitu – 10 000 jeb 20 675 dzīvnieki gadā, t.sk. 950 sivēnmātes.

3.3.6.2. Graudu uzglabāšanai 4 uzglabāšanas bunkuros ar kopējo ietilpību 14 576m³ (katra bunkura ietilpība 3644m³) un maksimālo apjomu līdz 30 000t/gadā (faktiski saskaņā ar Ziņojumu Kompleksa teritorijā ir izbūvēti 2 graudu uzglabāšanas bunkuri un 4 graudu uzglabāšanas tvertnes ar kopējo ietilpību 8345m³).

3.3.6.3. Graudu kaltei „*Cimbria*” AG-12 ar uzstādīto siltuma jaudu 1,5MW, kā kurināmo izmantojot SIA „*Latvijas Propāna gāze*” piegādāto sašķidrināto gāzi ar maksimālo patēriņu 59,5t/gadā, kas tiek uzglabāta 2 rezervuāros ar kopējo ietilpību 12m³.

3.3.6.4. Siltumenerģijas ražošanai 2 ūdenssildāmajos katlos – Viessmann „*Vitogas 050*” ar uzstādīto siltuma jaudu 0,14MW (kurināmais – sašķidrinātā gāze un maksimālais kurināmā patēriņš 40t/gadā) un „*Wolf*” ar uzstādīto siltuma jaudu 0,22MW (kurināmais – dīzeļdegviela un maksimālais kurināmā patēriņš 50t/gadā), kas attiecīgi nodrošina siltumapgādi korpusā k-3b un s-1. Saskaņā ar Izstrādātājas sniegto informāciju apkures katla Viessmann „*Vitogas 050*” vietā 2016.gadā ir uzstādīts apkures katls Viessmann „*Vitoplex 100*”, kam degļa jauda ir uzstādīta tāda pati, kāda tā bija katlam Viessmann „*Vitogas 050*”.

3.3.6.5. SIA „*BP Energy*” biogāzes ražotnei, kas sastāv no slēgtas priekškrātuves, fermentera un koģenerācijas stacijas (ģeneratora). Biogāzes ražošanai izmantos šķīdirmēslus no Kompleksa. Plānotā ražošanas jauda 245 kWh elektroenerģijas un 180 kWh siltumenerģijas gadā.

3.3.6.6. Dīzeļdegvielas uzglabāšanai 10m³ pazemes tvertnē līdz 100m³/gadā.

3.3.6.7. Pazemes ūdens ieguvei no artēziskajiem urbumiem līdz 50 000m³/gadā.

- 3.3.6.8. Sadzīves notekūdeņu attīrīšanai bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās ASD B2,0-20 ar projektēto jaudu 3,0 – 5,0 m³/dnn.
- 3.3.7. Raksturojot esošo Kompleksa teritoriju, norādāms sekojošais:
- 3.3.7.1. Atbilstoši Ziņojumam Kompleksa teritorijā atrodas deviņi korpusi (Birojs pieņem, ka korpusi k-7 un k-8 tiek skaitīti kā 1 korpus), kuros izvietotas dažādas cūku grupas (nobarojamās cūkas, atnešanās (zīdītājas) sivēnmātes, grūsnās sivēnmātes, kuiļi, jauncūkas, sēklojamās sivēnmātes un atšķirtie sivēni). No šiem korpusiem astoņi ir bloķēti un atrodas ap garu centrālo gaiteni, savukārt viens korpus, kurā atrodas atšķirtie sivēni, izvietots atsevišķi no pārējiem korpusiem uz zemes gabala „Akotiņi”, ko no zemes gabaliem „Akots” un „Krastmalas” atdala pašvaldības autoceļš. Astoniem savienotajiem korpusiem un atsevišķi esošajam korpusam ir sava katlu māja, barības sagatavošanas cehs un divas šķidrmēslu krātuves.
- 3.3.7.2. Kompleksa daļā, kas atrodas zemes gabalu „Akots” un „Krastmalas” teritorijās, atrodas arī koģenerācijas stacija, biogāzes reaktors un tā priekškrātuve, graudu kalte, divi graudu uzglabāšanas bunkuri un četras graudu uzglabāšanas tvertnes, kā arī vairākas saimniecības būves (četras palīgēkas, kantora ēka, vecā kautuve, ūdens tornis).
- 3.3.7.3. Iebrauktuvē, kas ved uz atšķirto sivēnu korpusu zemes gabalā „Akotiņi”, un iebrauktuvē, kas ved uz sivēnmāšu novietni zemes gabalā „Krastmalas”, ir ierīkota dezinfekcijas barjera, kas ietver dezinfekcijas bedri automašīnu riepiem, dezinfekcijas vārtus visa transportlīdzekļa dezinfekcijai caur sprauslām ar dezinfekcijas līdzekli, sanitāros konteinerus darbiniekiem, kritušo dzīvnieku uzglabāšanas konteinerus un dezinfekcijas pulverizatoru ienākošo preču dezinfekcijai. Papildus dezinfekcijas bedre un sanitārais konteiners atrodas otrajā zemes gabala „Krastmalas” iebrauktuvē, tādējādi kopumā šobrīd Kompleksa teritorijā 3 vietās ir novietoti sanitārie konteineri, 3 dezinfekcijas bedres un 2 dezinfekcijas barjeras. Gan dezinfekcijas bedrēs, gan barjerās kā dezinfekcijas līdzekli izmanto *Virocid* (0,5%). Norādīts, ka dezinfekcijas bedrēs un barjerās tiek ieklāts paklājs, kas piesūcināts ar dezinfekcijas līdzekli, kas pēc nepieciešamības un uzņēmuma noteiktās procedūras tiek papildināts. Dezinfekcijas paklāji pēc nepieciešamības tiek mainīti un aizstāti ar jauniem. Kompleksa teritorijā ir izvietoti 3 speciāli, slēgti metāla konteineri ar katra ietilpību 1m³ kritušo dzīvnieku utilizācijai. Detalizēts Kompleksā īstenoto biodrošības pasākumu apraksts ietverts Ziņojuma 1.14.1.sadaļā.
- 3.3.7.4. Kompleksa darbības nodrošināšanai ir ierīkoti divi artēziskie urbumi, kas atrodas ārpus Kompleksa teritorijas, un sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Attīrītie sadzīves notekūdeņi tiek novadīti lietus ūdeņu savākšanas sistēmā un kopā ar lietus ūdeņiem novadīti meliorācijas grāvī. Lai kontrolētu notekūdeņu kvalitāti izplūdē, uzņēmums vienu reizi gadā veic novadītā ūdens kvalitātes mērījumus akreditētā laboratorijā. Kompleksa teritorijā ir izbūvēti visi nepieciešamie inženierkomunikāciju tīkli – ūdens apgādes tīkli, elektropārvades tīkli, šķidrmēslu savākšanas un novadīšanas cauruļvadi, sadzīves kanalizācijas un lietus ūdeņu tīkli. (Kompleksā esošo objektu izvietojums ietverts Ziņojuma 1.2.attēlā.)
- 3.3.8. Kompleksā notiekošais cūku audzēšanas process ietver cūku turēšanu, barības sagatavošanu, barošanu un dzirdināšanu, kā arī šķidrmēslu savākšanu:

- 3.3.8.1. Saskaņā ar Ziņojumu šobrīd Kompleksā tiek turētas nobarojamās cūkas (dzīvnieku vietu skaits 4432), grūsnās un sēklojamās sivēnmātes (dzīvnieku vietu skaits 560), atnešanās (zīdītājas) sivēnmātes (dzīvnieku vietu skaits 180), kuīļi (dzīvnieku vietu skaits 18), jauncūkas (dzīvnieku vietu skaits 170), sēklojamās sivēnmātes (dzīvnieku vietu skaits 210) un atšķirtie sivēni (dzīvnieku vietu skaits 3100). Kopumā visos korpusos dzīvnieku vietu skaits ir 8670. Uzskatāma informācija par katrā Kompleksā esošo dzīvnieku vietu skaitu norādīta Ziņojuma 1.3.tabulā.
- 3.3.8.2. Vadoties no Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra Noteikumiem Nr.834 Ziņojumā aprēķināts, ka dzīvnieku blīvums šobrīd Kompleksā sasniedz 765 dzīvnieku vienības.
- 3.3.8.3. Visos cūku turēšanas korpusos ir mākslīgā ventilācija, nodrošinot gaisa izvadi ar nosūces ventilatoriem. Apkure ir tikai korpusā k-3b, kur tiek turētas sivēnmātes atnešanās / zīdīšanas periodā, un korpusā s-1, kur tiek turēti atšķirtie sivēni. Šajos korpusos tiek apsildīta grīda aizgaldos ar iebūvētām ūdens apkures caurulēm, kā sildavotu korpusā k-3b izmantojot sašķidrinātās gāzes katlu un korpusā s-1 – dīzeļdegvielas apkures katlu. Pārējos korpusos nav siltumapgādes risinājumu, jo nepieciešamais mikroklimats tiek nodrošināts, regulējot ventilācijas sistēmas darba režīmu, t.sk. arī vasaras periodā nepieciešamā gaisa temperatūra tiek nodrošināta ar piespiedu ventilācijas palīdzību, palielinot gaisa apmaiņu novietnēs.
- 3.3.8.4. Dzīvnieku novietnēs tiek veikti nepieciešamie sanitārie pasākumi, pēc novietņu mazgāšanas ar augstspiediena mazgājamo iekārtu, izmantojot dezinfekcijas līdzekli *Virocid* (0,5%) ar kopējo patēriņu 100 l/gadā (Atļaujā noteikts 60 l/gadā). Atbilstoši Ziņojumam līdzeklis *Virocid* ir šobrīd viens no efektīvākajiem dezinfekcijas līdzekļiem, ko izmanto aizsardzībai pret Āfrikas cūku mēri, kas jālieto nelielā koncentrācijā un kas darbojas ilgu laiku pēc lietošanas. Saskaņā ar Izstrādātāju sniegto informāciju dezinfekcijas līdzekļu klātbūtne, kas šķidrmēslos nonāk pēc korpusu mazgāšanas, var ietekmēt anaerobās fermentācijas mikroorganismus, tomēr saskaņā ar literatūras datiem cūkkopības nozarē lietotie dezinfekcijas līdzekļi nelielās koncentrācijās neizraisa anaerobās fermentācijas procesa inhibēšanos.
- 3.3.8.5. Cūku ēdināšanai izmantojamā barība tiek sagatavota barības sagatavošanas cehā, katrai dzīvnieku grupai sagatavojot atšķirīgu barības sastāvu. Cūku ēdināšanai tiek izmantota mitrā barība, kuras galvenā sastāvdaļa ir samalta labība (kvieši, mieži un soja), kam tiek pievienota rapšu un sojas eļļa, kā arī nepieciešamās piedevas (zivju milti, premiksi, vitamīni, minerālvielas, paskābinātājs u.c.). Atšķirto sivēnu ēdināšanai tiek izmantota sausā barība. No sausās barības uzkrājēj bunkura ar gliemežtransportieri barība tiek padota uz maisītāju, kur tā tiek sajaukta ar ūdeni. No maisītāja līdz silēm barību transportē pa vadiem. Atbilstoši Atļaujai maksimāli iespējamais barības patēriņš ir 10 507,5 t/gadā, taču Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar uzskaites datiem faktiskais barības patēriņš ir vidēji līdz 6000 t/gadā. Saskaņā ar Atļauju ūdens patēriņš barības sagatavošanai ir 22 557 m³/gadā, savukārt dzirdināšanai – 10 200 m³/gadā. Cūkas tiek dzirdinātas, izmantojot individuālās nipeļa tipa dzirdnes, kas izvietotas cūku aizgaldos.
- 3.3.8.6. Atkarībā no ganāmpulka sastāva un izmantotās dzīvnieku barības tiek ietekmēts saražoto šķidro kūtsmēsļu daudzums. Saskaņā ar Ziņojumu šobrīd

saražotais kūtsmēslu daudzums, ņemot vērā esošo dzīvnieku vietu skaitu (8670) visos korpusos un kūtsmēslu daudzumu no dzīvnieka (atbilstoši Noteikumiem Nr.834), ir $12\,252\text{ m}^3/\text{gadā}$, taču šķidrmēslos tiek novadīti arī novietņu mazgāšanas ūdeņi, kas saskaņā ar Atļauju, ir līdz $3600\text{ m}^3/\text{gadā}$, kā arī krātuvēs nonāk lietuss ūdeņi $1795\text{ m}^3/\text{gadā}$, līdz ar to kopējais radītais šķidrmēslu apjoms gadā ir $17\,647\text{ m}^3$.

- 3.3.8.7. Saskaņā ar Ziņojumu šķidros kūtsmēslus, kas rodas dzīvnieku novietnēs cūku audzēšanas procesā kā dabīgie dzīvnieku izkārnījumi un mazgāšanas ūdens, savāc caur novietnēs esošajām režģu grīdām zemgrīdas baseinos un periodiski pa kanalizācijas vadiem novada līdz uzkrājējakai, kurā ir sūknis. Kompleksā ir ierīkotas četras hermētiskas uzkrājējakas centrālā gaitenā galos k-1 – k-8 korpusu ēkā un viena aka s-1 korpusa ēkā. No uzkrājējakām pa kanalizācijas vadiem kūtsmēsli tiek nogādāti līdz slēgtai priekškrātuvei ar tilpumu 100 m^3 , kas ir biogāzes ražotnes pirmā daļa. Priekškrātuve nodrošina iespēju uzkrāt šķidrmēslus 2 dienas, un tajā notiek priekšskābēšana. No slēgtās priekškrātuves šķidrmēsli tiek nogādāti uz bioreaktoru (fermenteru) ar tilpumu 2250 m^3 , kur tiek ražota biogāze un kur fermentācija notiek 25 dienas. No fermentera substrāts tiek pārvietots uz otrreizējās fermentēšanas tvertni ar tilpumu 1000 m^3 , kur fermentācijas process turpinās 11 dienas. Saražotā biogāze tiek uzkrāta biogāzes krātuvē, kas ir membrānas tipa un nosedz fermentēšanas un otrreizējās fermentēšanas tvertnes. Biogāze tālāk tiek ievadīta koģenerācijas stacijas iekšdedzes dzinējā, kur, izmantojot biogāzi kā kurināmo, tiek ražota siltumenerģija un elektroenerģija. Saskaņā ar Ziņojumu siltums tiek izmantots cūku novietņu (korpusa k-3b) apsildei, savukārt saražotā elektroenerģija pārsvarā tiek pārdota AS „Latvennergo”, kā arī daļa tiek izmantota Kompleksa vajadzībām.
- 3.3.8.8. Pēc apstrādes biogāzes reaktorā šķidrie kūtsmēsli kā fermentācijas atliekas tiek novadīti uz četrām krātuvēm ar kopējo tilpumu $16\,800\text{ m}^3$. Krātuves šobrīd tiek ekspluatētas ar dabīgu cieto garozu, kas veidojas uz fermentācijas atlieku virsmas to uzglabāšanas laikā. Papildus krātuvēm katrā novietnē, kā jau minēts, ir zemgrīdas krātuves (jeb baseini) ar kopējo ietilpību 3860 m^3 , kurā šķidrmēsli tiek savākti un uzglabāti pirms novadīšanas uz biogāzes reaktora priekškrātuvi, līdz ar to aprēķināts, ka kopējā krātuvju un zemgrīdas krātuvju ietilpība ir $22\,349\text{ m}^3$.
- 3.3.9. Biogāzes ražošanas iekārtas pārstrādes jauda ir 90 t šķidrmēslu diennaktī. Šobrīd uz biogāzes iekārtu vidēji dienā tiek novadītas 45,06 t šķidrmēslu, t.sk. novietņu mazgāšanas notekūdeņi. Projektētā biogāzes iekārtas ražošanas jauda ir $1,296\text{ milj.m}^3$ biogāzes gadā. Atbilstoši Ziņojumam 2014.gadā tika saražoti 717 tūkst.m^3 biogāzes un 2015.gadā 766 tūkst.m^3 biogāzes, kas ir aptuveni 60% no maksimālā iespējamā biogāzes apjoma.
- 3.3.10. Atbilstoši Noteikumu Nr.834 prasībām fermentācijas atliekas krātuvēs tiek uzglabātas vismaz astoņus mēnešus. Biogāzes reaktorā iegūtās fermentācijas atliekas (sauktas arī par digestātu vai substrātu) pēc uzglabāšanas tiek izkliedētas lauksaimniecības platībās. Attiecībā uz fermentācijas atlieku izkliedi norādāms sekojošais:
- 3.3.10.1. Atbilstoši Noteikumu Nr.834 3.3.2.punktam ar kūtsmēsliem un fermentācijas atliekām iestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārā gadā nedrīkst pārsniegt 170kg, kas atbilst 1,7 dzīvnieku

vienībām, līdz ar to Noteikumu Nr.834 1.pielikums ietver aprēķina metodi kūtsmēsļu iestrādei nepieciešamās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības aprēķināšanai. Atbilstoši šai aprēķina metodei Ziņojumā noteikts, ka šobrīd fermentācijas atlieku iestrādei ir nepieciešami 450 ha lauksaimniecības zemes.

- 3.3.10.2. Atbilstoši Ziņojumam atļautās darbības ietvaros Ierosinātāja ir saskaņojusi fermentācijas atlieku izkliedi vairāku īpašumu lauksaimniecības zemēs kopumā 399,7 ha platībā. Vienlaikus Ierosinātāja ar savu traktortehniku veic mēslojuma izkliedi uz lauksaimniecības zemēm, par kuru izmantošanu ir noslēgti nomas līgumi ar šo zemju īpašniekiem, kā arī uz lauksaimniecības zemēm, kuras ir Ierosinātājas īpašumā. Kopumā šo zemju platība uz 2016. gada 1. novembri bija 190,9 ha. Ziņojumā norādīts, ka šī platība var mainīties, noslēdzot jaunus nomas līgumus vai iegādājoties jaunas lauksaimniecības zemes. Papildus fermentācijas atliekas pēc pieprasījuma tālākai apsaimniekošanai nodod dažādiem uzņēmumiem, privātpersonām un zemnieku saimniecībām, kuri tās aizved no Kompleksa ar savu transportu. Lauksaimniecības zemes, uz kurām tiek veikta fermentācijas atlieku izkliede, atrodas Siguldas novada Allažu un Mores pagastā, Mālpils novadā un Amatas novada Nītaures pagastā.
- 3.3.10.3. Krātuvju iztukšošanai (fermentācijas atlieku izvešanai) tiek izmantotas 2 speciāli aprīkotas traktortehnikas vienības, no kurām vienai ir 20 m³ liela cisterna, kuras uzpilde notiek ar sūkņa palīdzību caur cisternas augšējo lūku, bet otrai ir 26 m³ liela cisterna, kuras uzpilde notiek ar vakuumsūkņa palīdzību, kas piestiprināts pie cisternas. Krātuvju iztukšošana notiek pie katras no krātuvēm, iesūknējot fermentācijas atliekas cisternās. Abas cisternas ir aprīkotas ar izklieģētāju, kam ir samazināts izklieģes augstums. Izklieģes platums 20 m³ cisternai ir aptuveni 6m un 26 m³ cisternai – 24 m.
- 3.3.10.4. Saskaņā ar Noteikumu Nr.834 4.punktu Siguldas novada teritorija noteikta kā īpaši jutīga teritorija, kurā ir atšķirīga kūtsmēsļu apsaimniekošanas kārtība. Ievērojot šajos noteikumos ietvertās prasības, fermentācijas atliekas netiek izvestas laika posmā no 20.oktobra līdz 15.martam, ja izkliede paredzēta aramzemē, un no 5.novembra līdz 15.martam, ja izkliede paredzēta zālajos. Ziņojumā norādīts, ka fermentācijas atliekas galvenokārt tiek izklieģētas vasaras beigās/rudens sākumā, pieskaņojot to attiecīgās lauksaimniecības platības kultūraugu aprites ciklam.
- 3.3.10.5. Fermentācijas atlieku izkliedi uz lauksaimniecībā izmantojamām zemēm veic saskaņā ar izklieģes jeb lauku mēslošanas grafiku, to saskaņojot ar zemju valdītājiem un Allažu pagasta pārvaldi. Grafiks tiek sastādīts katram kalendārajam mēnesim iepriekšējā mēneša beigās, ņemot vērā Noteikumos Nr.834 iekļautās prasības, Zemkopības ministrijas ieteikumus labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem, Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra noteikumu Nr.724 „*Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos*” (turpmāk Noteikumi Nr.724) 40.punkta un Atļaujas nosacījumus, kā arī atsaucies dokumentā par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem (turpmāk LPTP) intensīvai mājputnu un cūku audzēšanai iekļautos tehniskos paņēmienus un principus.
- 3.3.11. Kā norādīts iepriekš, paralēli cūku audzēšanai Ierosinātāja nodarbojas ar graudu iepirkšanu un kaltēšanu. Saskaņā ar Atļauju graudi tiek atvesti ar autotransportu

un izbērti pieņemšanas bedrē, no kurienes caur priekšattīrītāju, kas darbojas pēc sietu principa, tos padod uz graudu bunkuriem. Tālāk graudus novada uz nepārtrauktas plūsmas graudu kalti, no kuras tie nonāk uzglabāšanas rezervuārā.

3.3.12. Novērtējot vides apstākļus uzņēmuma teritorijā un tā apkārtnē, Ziņojumā norādīts sekojošais:

3.3.12.1. Komplekss un tam piegulošā teritorija atrodas Viduslatvijas zemienes un Ropažu līdzenuma ziemeļu daļā, Tumšupes kreisajā krastā. Kompleksa teritorija un piegulošā apkārtnē zemes virsma ir līdzena, tās absolūtās atzīmes ir 66 – 71m v.j.l. Hidroloģisko tīklu veido Tumšupe un Arupīte, kas ir Tumšupes kreisā krasta pieteka.

3.3.12.2. Tuvējā apkārtnē uz Z, R, A un DR esošās lauksaimniecības zemes ir meliorētas, t.sk. meliorēts ir arī zemes gabals „*Akotīņi*”, kurā jau šobrīd atrodas novietne atšķirtajiem sivēniem. Šajās teritorijās esošās meliorācijas sistēmas novada ūdeņus Tumšupē. Norādāms, ka Tumšupes posms, kas plūst gar uzņēmuma teritoriju, ir iekļauts Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” kā prioritārie lašveidīgo ūdeņi. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros 2016.gada augusta sākumā veiktas Tumšupes ūdens kvalitātes analīzes, ņemot ūdens paraugu 200m augšpus un 300m lejpus Kompleksa teritorijas. Šajās analīzēs iegūtie rezultāti uzrādīja tikai paaugstinātu nitrātu koncentrāciju, pārsniedzot mērķlielumu lašveidīgo zivju ūdeņiem gan augšpus, gan lejpus Kompleksa teritorijas.

3.3.12.3. Kompleksa un tam piegulošās teritorijas ģeoloģiskā griezumā augšējā daļu veido kvartāra nogulumi, kuru kopējais biezums mainās no 3 līdz 8m. Šo nogulumu augšējā daļā atsedzas morēnas smilšmāls un mālsmilts ar smilšaina materiāla lēcām. Kompleksa teritorijā morēnas nogulumu virsmas absolūtā atzīme ir 66,0m, kas paaugstinās A virzienā līdz 67,8 – 69,0m. Morēnas nogulumus sedz uzbērtā grunts. Atsevišķās vietās iegul limnoglaciālās un fluvioglaciālās smiltis, kuru biezums sasniedz 4,5m. Kompleksa teritorijas lielākajā daļā gruntsūdeņi ir saistīti ar limnoglaciālām un fluvioglaciālām smiltīm, izņemot Kompleksa teritorijas R malu, kur gruntsūdeņi sastopami morēnas nogulumu smilšainajās lēcās un starpslāņos. Zem kvartāra nogulumiem atsedzas augšdevona Salaspils un Pļaviņu horizonta karbonātiskie ieži, to biezums sasniedz 55m. Karbonātieži pārklāj Amatas un Gaujas horizontu terīgēnos nogulumus.

3.3.12.4. Tuvākajā apkārtnē ūdens ieguvei izmanto Gaujas horizonta pazemes ūdeņus, kuru piezometriskais līmenis ir nostabilizējies 20m dziļumā. Mālainie starpslāņi Amatas horizontā un Gaujas horizonta virsējā daļā veido izolējošu, necaurlaidīgu slāni, kas aizsargā pazemes ūdeņus no augstāk iegulošajiem horizontu ūdeņiem. Kompleksa teritorijā gruntsūdens plūsma virzās R virzienā un atslogojas Tumšupē. Gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums sezonāli svārstās, un tas ir no 1,17 m līdz 2,10 m.

3.3.12.5. Uzņēmumam piederošajā teritorijā aptuveni 270 m attālumā uz DR no Kompleksa teritorijas ir ierīkoti divi pazemes ūdens ieguves urbumi 125 m dziļumā, kur pazemes ūdeņi tiek iegūti no Gaujas – Amatas D₃g_j ūdens horizonta. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam šī horizonta ūdens resursi ir pilnīgi pietiekami un ūdens kvalitāte ir laba (izņemot paaugstināto dzelzs un vietām

mangāna saturu), lai šis būtu piemērotākais horizonts pietiekami liela apjoma ūdensapgādes nodrošināšanai.

- 3.3.12.6. Saskaņā ar LVGMC datu bāzi „*Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*” Kompleksa teritorija ir klasificēta kā piesārņota vieta (reģ.Nr.80428/1537), kur kādreiz atradusies cūku ferma ar vircas tvertnēm un dzīvnieku kapsētu un kur notikusi ilgstoša vircas noplūde gruntī. Lai kontrolētu šo vēsturisko piesārņojuma avotu, kopš 2002.gada Kompleksa teritorijā izveidotajos urbumos divas reizes gadā tiek veikts gruntsūdens monitorings. Kompleksa teritorijas R daļā ir ierīkoti 4 novērošanas urbumi (Nr.1 – Nr.4), savukārt 3 urbumi (Nr.5 – Nr.7) ir ierīkoti gruntsūdens plūsmas virzienā netālu no zemes gabalā „*Akotiņi*” esošajām šķidrmēslu uzglabāšanas tvertnēm. Gruntsūdens analīžu rezultāti uzrāda paaugstinātu kopējā slāpekļa koncentrāciju urbumā Nr.3, kas gan pieaug, gan samazinās pa gadiem un pārsniedz robežlielumu līdz pat trim reizēm. Šajā urbumā ir konstatētas arī augstākā amonija nitrāta un kopējā fosfora koncentrācija, kā arī augstākais ķīmiskais un bioloģiskais skābekļa patēriņš, salīdzinot ar urbumu Nr.2 un Nr.4. Atbilstoši Ziņojumam šajā Kompleksa daļā ilgstoši – apmēram 30 gadus līdz 2000.gadam tika uzglabāti kūstmēsli, kā rezultātā šajā vietā ir saglabāties augsts gruntsūdens piesārņojums ar slāpekļa savienojumiem. Vienlaicīgi uzņēmuma ūdensgūtnes urbumos nav atrasti slāpekļa savienojumi, kas ir galvenais kūstmēslu sadalīšanās komponents. Attiecībā uz zemes gabala „*Akotiņi*” teritoriju, kur atrodas pārējie 3 urbumi, – augstākās gruntsūdens piesārņojuma koncentrācijas tika sasniegtas 2014.gadā, kam iemesls varētu būt lokāla šķidrmēslu noplūde, taču pēdējos gados tiek novērota kopējā slāpekļa koncentrācijas samazināšanās.
- 3.3.13. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kā arī saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmu „*Ozols*” Darbības vietā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas vērtības. Vienlaikus Darbības vietas tuvumā reģistrēti vairāki īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumu gadījumi, taču šo sugu ligzdošana nav konstatēta. Tāpat 0,5km uz D un 0,1km uz Z no Darbības vietas konstatēts viens ierobežoti izmantojamas zīdītāju sugas – seska un īpaši aizsargājamās kukaiņu sugas – lapkoku praulgrauža novērojums. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*) – dabas liegums „*Mazie Kangari*” atrodas vairāk nekā 1km attālumā no Darbības vietas.
- 3.3.14. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma *Ainavu plānu* Darbības vietai piegulošais a/c P3 ir vēsturiskais autoceļš, gar kuru redzama vizuāli nozīmīga ainava. Ziņojumā norādīts, ka no šī autoceļa pirms iebraukšanas Allažmuižā Kompleksa teritorija ir labi pārskatāma – ir redzams gan biogāzes reaktors, kura membrāna ir tumši zaļā krāsā, kas kopumā iekļaujas apkārtējā ainavā, gan esošās graudu uzglabāšanas vietas, kā arī pārējās Kompleksā esošās būves, savukārt Allažmuižas ciema teritorijā no ceļa Kompleksa teritoriju aizsedz ēkas un gar ceļa malu augošie stādījumi.
- 3.3.15. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi, rekreācijas un tūrisma objekti. Tuvākie kultūras pieminekļi atrodas Allažmuižas ciemā. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar Teritorijas plānojuma grafisko daļu „*Siguldas novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*” aptuveni 730m attālumā no Darbības vietas atrodas valsts aizsardzībā esošs vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis „*Zviedru baznīca ar viduslaiku kapsētu*” (valsts aizs.Nr.2077), kam

noteikta 500m aizsargjosla, kā arī aptuveni 500m un 100m attālumā no Darbības vietas atrodas novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti – „*Allažmuižas vecā ūdensdzirnavu ēka un parks*” un „*Vācu karavīru brāļu kapi Allažmuižas parkā*”, kam nav noteiktas aizsardzības zonas.

3.4. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

3.4.1. Paredzētās darbības ietvaros plānots veikt Kompleksa pārbūvi, veicot sekojošas darbības:

3.4.1.1. Kompleksā plānots palielināt dzīvnieku turēšanas vietu skaitu līdz 27 631 vietām (A alternatīva) vai līdz 20 916 vietām (B alternatīva), paredzot paplašināt esošo atšķirto sivēnu novietni s-1 ar jauniem korpusiem s-2 un s-3, paplašināt esošos korpusus k-3a un k-3b, kā arī izbūvēt k-9 korpusu.

3.4.1.2. Vienlaikus ar dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšanu, plānotas izmaiņas dzīvnieku kategorijās, kas tiek turētas Kompleksā. Sākotnēji vērtētais Paredzētās darbības risinājums bija palielināt jauncūku, kuiļu, sivēnmāšu un sivēnu turēšanas vietu skaitu, bet kopumā atteikties no nobarojamo cūku audzēšanas. Tomēr Ziņojumā, par kuru izdots šis atzinums, risinājums ir sekojošs:

3.4.1.2.1. A alternatīvas realizācijas gadījumā 1400 vietas zīdītājsivēnmātēm ar sivēniem, 3419 vietas grūsnajām sivēnmātēm, 280 vietas sēklojamām sivēnmātēm, 30 vietas kuiļiem, 292 vietas jauncūkām, 1210 nobarojamām cūkām un 21 000 vietas sivēniem.

3.4.1.2.2. B alternatīvas realizācijas gadījumā 848 vietas zīdītājsivēnmātēm ar sivēniem, 2302 vietas grūsnajām sivēnmātēm, 180 vietas sēklojamām sivēnmātēm, 30 vietas kuiļiem, 1064 vietas jauncūkām, 1752 nobarojamām cūkām un 14740 vietas sivēniem.

3.4.1.2.3. Sākotnēji tika vērtēts, ka atšķirtajiem sivēniem sasniedzot 30kg svaru, tie tiks realizēti vai pārvietoti uz citiem cūku audzēšanas kompleksiem, kas specializējas nobarojamo cūku audzēšanā. Savukārt sivēni, kas tiks novērtēti kā potenciāli vērtīgas vaislas sivēnmātes, tiks pārvietoti uz korpusiem, kas paredzēti jauncūku turēšanai. Pēc Paredzētās darbības realizācijas korpusos, kuros šobrīd ir izvietotas nobarojamās cūkas, tiks izvietotas citas cūku grupas. Tomēr vienlaikus ar dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšanu, ņemot vērā iespējamās ierobežojumus, kas var tikt noteikti dzīvnieku pārvadāšanai saistībā ar Āfrikas cūku mēra izplatību Latvijā, IVN Ziņojuma precizēšanas laikā tika veikti precizējumi arī dzīvnieku kategorijās, paredzot arī iespēju Kompleksā audzēt nobarojamās cūkas. Uzskatāma informācija par dzīvnieku kategoriju un turēšanas vietu skaita izmaiņām, kā arī katrā korpusā izvietojamām cūku grupām apkopota Ziņojuma 1.8. un 1.9.tabulā.

3.4.1.3. Kompleksa rietumu daļā plānots izbūvēt 3 jaunas šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuves ar kopējo ietilpību 18 600 m³ (diametrs 37 m, augstums 6 m).

3.4.1.4. Blakus esošajām graudu uzglabāšanas tvertnēm paredzēts uzstādīt 2 papildus graudu uzglabāšanas tvertnes.

3.4.1.5. Pie iebrauktuves zemes gabalā „Akotiņi” plānots ierīkot vietu traktortehnikas uzpildei ar fermentācijas atliekām.

(Kompleksā plānoto objektu izvietojums ietverts Ziņojuma 1.5.attēlā.)

3.4.2. Saistībā ar Kompleksā plānotajām izmaiņām norādāms sekojošais:

3.4.2.1. Balstoties uz Noteikumiem Nr.834, Ziņojumā aprēķināts, ka dzīvnieku blīvums pēc Paredzētās darbības realizācijas Kompleksā sasniegs 1890 dzīvnieku vienības A alternatīvas gadījumā un 1499 dzīvnieku vienības B alternatīvas gadījumā.

3.4.2.2. Atbilstoši Ziņojumam pēc Paredzētās darbības realizācijas Kompleksā tiks ievērotas cūku labturības prasības attiecībā uz katrai dzīvnieku grupai nodrošināto platību (Ziņojuma 1.9A tabula).

3.4.2.3. Pie korpusiem k-3a un k-3b, kuru platība pārbūves rezultātā palielināsies, tiks bloķētas klāt jaunas ēkas, tās tehniski, tehnoloģiski un funkcionāli savienojot ar esošajām daļām un veicot minimāli nepieciešamo esošo konstrukciju pārbūvi, piemēram, esošā sienā izbūvējot durvis, lai savienotu korpusa esošo daļu ar piebūvēto daļu. Savukārt korpusus s-1, s-2 un s-3 savstarpēji savienos gaitenis, kā arī ar gaiteni paredzēts savienot jaunbūvējamo korpusu k-9 un korpusu k-5.

3.4.2.4. Paredzētās darbības ietvaros korpusos, kuros tiks turētas sivēnmātes (k-3a un k-3b) un atšķirtie sivēni (s-1, s-2 un s-3), tiks nodrošināta siltumapgāde. Kopumā korpusu k-3a, k-3b, s-1, s-2 un s-3 siltumapgādei paredzēts uzstādīt jaunas apkures iekārtas vai esošajām daļām izmantot esošās apkures iekārtas. Saskaņā ar Ziņojuma 3.1.tabulu minēto korpusu apsildei paredzēts izmantot 5 gāzes apkures iekārtas ar kopējo jaudu 1,75MW. Atšķirto sivēnu korpusa s-1 apsildei paralēli plānotajai sašķidrinātās gāzes sadedzināšanas iekārtai paredzēts izmantot arī esošo ūdenssildāmo katlu „Wolf”, kā kurināmo izmantojot dīzeļdegvielu, kas tiek uzglabāta 10m³ pazemes tvertnē pie atšķirto sivēnu novietnes s-1. Korpusu k-3a un k-3b apsildei papildus plānots izmantot koģenerācijas stacijā saražoto siltumu, līdz Paredzētās darbības īstenošanai izbūvējot siltumtrasi no koģenerācijas iekārtas uz k-3a un k-3b korpusiem. Pēc Paredzētās darbības realizācijas sagaidāms novietņu apsildei paredzētās sašķidrinātās gāzes apjoma pieaugums no 20 000 m³/gadā līdz 390 000 m³/gadā, dīzeļdegvielas patēriņa pieaugums no 59,52 m³/gadā līdz 110 m³/gadā. Korpusus k-3a un k-3b apsildei plānots patērēt 126 000 m³/gadā biogāzes.

3.4.2.5. Visos jaunbūvējamajos un paplašināmajos korpusos (s-2, s-3, k-3a, k-3b un k-9) paredzēta ventilācijas sistēmu, dzirdināšanas sistēmu ar individuālajiem nipeļiem un redeļu grīdas ar zemgrīdas šķidrmēslu krātuvēm izveide (detalizētāka informācija par plānotajiem novietņu risinājumiem ietverta Ziņojuma 1.2.1.sadaļā).

3.4.2.6. Līdz ar plānoto dzīvnieku vietu skaitu pieaugumu paredzams kopējā ūdens patēriņa pieaugums. Šobrīd atļautais pazemes ūdens ieguves apjoms ir 50 000 m³/gadā, bet pēc Paredzētās darbības realizācijas ūdens patēriņš būs 67 204 m³/gadā. Atbilstoši ziņojumam Paredzētās darbības ietvaros nav sagaidāms nozīmīgs sadzīves vajadzībām izmantojamā ūdens apjoma pieaugums, līdz ar to nozīmīgi nepalielināsies arī sadzīves notekūdeņu apjoms. Ņemot vērā Kompleksā plānotās izmaiņas, sagaidāms dezinfekcijas līdzekļa *Virocid* patēriņa pieaugums līdz 400 l/gadā. Vienlaikus norādīts, ka

dezinfekcijas līdzekļa patēriņš var mainīties, mainoties nodrošināmo biodrošības pasākumu prasībām vai izvēloties citu dezinfekcijas līdzekli. Paredzētās darbības ietvaros sagaidāms kopējais Kompleksā radīto atkritumu apjoma pieaugums. Vienlaikus nav plānotas būtiskas izmaiņas esošajā ražošanas procesu vadības, uzraudzības un kontroles sistēmā.

- 3.4.2.7. Jaunbūvējamām korpusu daļām (k-9, k-3a, k-3b, s-2 un s-3), kas tiks bloķētas ar esošajiem korpusiem, barības piegāde tiks nodrošināta, izmantojot esošās barības līnijas. Uz jaunbūvējamām esošo korpusu daļām tiks ierīkotas jaunas barības līnijas, kas pēc darbības principa un uzbūves būs līdzīgas esošajām, tās pievienojot esošajam barības sagatavošanas mezglam. Pašreiz uz atšķirto sivēnu novietni s-1 barība tiek nogādāta ar traktoru, taču vienlaikus ar Paredzētās darbības īstenošanu vai jau pirms tam uz atšķirto sivēnu novietnēm (s-1, s-2 un s-3) plānots izbūvēt barības padeves līniju. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, Paredzētās darbības ietvaros nav plānotas izmaiņas barības sastāvā un tās sagatavošanā, tomēr, ņemot vērā plānotās izmaiņas dzīvnieku kategorijās, sagaidāms barības patēriņa pieaugums līdz 11 800 t/gadā.
- 3.4.2.8. Ņemot vērā plānoto dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšanu, saražotais šķidro kūtsmēslu daudzums palielināsies līdz 24 227 t/gadā (23073 m³/gadā) (A alternatīva) un līdz 19928 t/gadā (19928 m³/gadā) (B alternatīva), taču, tā kā arī pēc Paredzētās darbības īstenošanas šķidrmēslos tiks novadīti novietņu mazgāšanas notekūdeņi līdz 5078 m³/gadā un krātuvēs nonāks nokrišņu ūdeņi aptuveni 3216 m³/gadā (ja netiks uzstādīti stacionārie jumti), kopējais fermentācijas atlieku apjoms būs 31 367 m³/gadā (A alternatīva) vai 28222 m³/gadā (B alternatīva). Vienlaikus ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tiek vērtēti alternatīvie risinājumi, kas paredz krātuves ekspluatēt ar dabīgo cieta garozu vai stacionāru jumtu, tādējādi jumtu uzstādīšanas gadījumā kopējais fermentācijas atlieku apjoms prognozēts 28 151 m³/gadā (A alternatīva) vai 25 006 m³/gadā (B alternatīva).
- 3.4.2.9. Īstenojot Paredzēto darbību, plānota 3 jaunu fermentācijas atlieku krātuvju ar kopējo ietilpību 18 600 m³ būvniecība, līdz ar to pēc Paredzētās darbības īstenošanas kopējā Kompleksā esošo krātuvju ietilpība būs 35 400 m³. Papildus jaunajos korpusos paredzēts izbūvēt zemgrīdas krātuves ar kopējo ietilpību 3800 m³, tādējādi palielinot visu Kompleksā esošo korpusu kopējo zemgrīdas krātuvju ietilpību līdz 7660 m³, kas atbilstoši Ziņojumā norādītajam nodrošinās pietiekamu uzkrāšanas iespēju rezervi biogāzes iekārtas darbības pārtraukumu rezultātā. Aprēķināts, ka kopējā krātuvju un zemgrīdas krātuvju ietilpība būs 43 060 m³.
- 3.4.2.10. Jaunās šķidrmēslu krātuves tiks integrētas esošajā fermentācijas atlieku apsaimniekošanas sistēmā, izbūvējot nepieciešamo infrastruktūru, lai tās savienotu ar biogāzes ražotni, kā arī vietu traktortehnikas uzpildei ar fermentācijas atliekām. Šī traktortehnikas uzpildes vieta ar cauruļvadiem būs savienota ar visām krātuvēm, kā arī aprīkota ar cieta segumu un iespēju savākt fermentācijas atlieku noliņumus. Laukuma mazgāšanas ūdeņi tiks novadīti uz fermentācijas atlieku krātuvi, kā arī būs iespēja pārsūknēt izlijumus atpakaļ krātuvē.
- 3.4.2.11. Īstenojot Paredzēto darbību, nav plānotas izmaiņas SIA „BP Energy” apsaimniekotās biogāzes ražotnes darbībā, jo biogāzes iekārtas projektētā jauda

ir līdz 90t šķidrmēslu diennaktī. Īstenojot Paredzēto darbību, diennaktī radīsies aptuveni 86 t šķidrmēslu, t.sk. novietņu mazgāšanas notekūdeņi. Paredzams, ka, palielinoties biogāzes reaktorā ievadītajam šķidro kūtsmēslu daudzumam, pieaugs reaktora produktivitāte, kā arī saražotās biogāzes apjoms.

3.4.2.12. Atbilstoši Noteikumu Nr.834 1.pielikumā ietvertajai aprēķina metodei Ziņojumā noteikts, ka pēc Paredzētās darbības realizācijas fermentācijas atlieku iestrādei būs nepieciešami 1112 ha (A alternatīva) vai 882 ha (B alternatīva) lauksaimniecības zemes. Birojs secina, ka, tā kā atļautās darbības ietvaros ir nodrošināta 590,6 ha liela fermentācijas atlieku izkliedes platība, uzsākot Paredzēto darbību, Ierosinātājai būs jānodrošina saskaņojumi ar zemju īpašniekiem vai valdītājiem par papildus 521,4 ha (A alternatīva) vai 291,4 ha (B alternatīva) lauksaimniecības zemju izmantošanu fermentācijas atlieku izklīdei. Atbilstoši Ziņojumam, uzsākot Paredzēto darbību, Ierosinātāja izvērtēs uzņēmumu, privātpersonu un zemnieku saimniecību pieprasījumu pēc fermentācijas atliekām. Nepieciešamības gadījumā Ierosinātāja pirms fermentācijas atlieku izvešanas nodrošinās saskaņojumus ar lauksaimniecības zemju īpašniekiem vai valdītājiem par lauksaimniecības zemju izmantošanu fermentācijas atlieku izklīdei.

3.4.2.13. Atbilstoši Ziņojumam, paredzot 2 jaunu graudu uzglabāšanas tvertņu uzstādīšanu blakus esošajām tvertnēm, nav plānotas izmaiņas ne graudu pieņemšanas apjomā, saglabājot to līdz 30 000t/gadā, ne kaltes darbībā, tomēr, tā kā plānota 2 papildus tvertņu uzstādīšana, sagaidāms graudu kaltei izmantojamās sašķidrinātās gāzes apjoma pieaugums no 29 750m³/gadā līdz 40 000m³/gadā.

3.4.3. Raksturojot ar teritorijas sagatavošanu saistītos darbus, Ziņojumā norādīts, ka:

3.4.3.1. Paredzētās darbības īstenošanai nav nepieciešama esošo būvju vai to daļu nojaukšana. Teritorijas reljefs ir līdzens un nav paredzēta ne tās uzbēršana, ne norakšana.

3.4.3.2. Paredzētās darbības ietvaros jaunbūvējamām korpusu daļām tiks izbūvēti pievadceļi, tos pieslēdzot Kompleksa teritorijā esošajiem pievadceļiem. Papildus izbūvējamo un nepieciešamo laukumu ar cieto segumu apjoms tiks precizēts tehniskajā projektā. Citi ar infrastruktūras izbūvi vai pārbūvi saistīti darbi netiek plānoti.

3.4.3.3. Teritorijā, kur plānots korpuss k-9, atrodas divi SIA „Latvijas Propāna gāze” virszemes rezervuāri sašķidrinātās gāzes uzglabāšanai ar kopējo ietilpību 12m³, kā arī cauruļvadi, kas savieno rezervuārus ar apkures iekārtām. Pirms korpusa k-9 būvniecības uzsākšanas rezervuārus un ar tiem saistīto infrastruktūru plānots pārnest uz citu vietu Kompleksa teritorijā, kas tiks precizēts attiecīgā tehniskajā projektā. Rezervuāru ietilpību nav plānots palielināt.

3.4.3.4. Teritoriju, kur plānots korpuss s-2, šķērso elektropārvades 20kV gaisvadu līnija. Paredzētās darbības ietvaros to plānots pārbūvēt kā kabeļu līniju vai pārnest ārpus apbūvējamās teritorijas, risinājumu saskaņojot ar AS „Sadales tīkls” un saņemot tehniskos noteikumus.

3.4.3.5. Viena no Kompleksa R daļā plānotajām šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvēm daļēji atradīsies Tumsupes aizsargjoslā, kur saskaņā ar Aizsargjoslu likumu šādu krātuvju izvietošana nav aizliegta, tomēr šis apstāklis prasa īpašu rūpību darbu veikšanā.

- 3.4.3.6. Tāpat divas no plānotajām šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvēm plānotas tieši blakus vai tieši vietā, kur atrodas gruntsūdens monitoringa 1. un 4.urbums. Savukārt korpusa s-2 būvniecība plānota vietā, kur atrodas gruntsūdens monitoringa 7.urbums (Ziņojuma 2.5.attēls). Norādīts, ka gruntsūdens monitoringa urbumus, kas atradīsies plānoto būvju izbūves vietā vai tiks skarti būvniecības laikā, ir jālikvidē un jāparedz jaunu urbumu ierīkošana pēc būvniecības pabeigšanas. Lai sekotu esošās gruntsūdens kvalitātes izmaiņām, arī turpmāk uzņēmums veiks regulāru gruntsūdens kvalitātes monitoringu un paraugu analīzi akreditētā laboratorijā.
- 3.4.3.7. Īstenojot Paredzēto darbību, būs nepieciešama papildus dezinfekcijas bedres izbūve pie plānotā korpusa k-9. Gan Kompleksa teritorijā izvietotajās dezinfekcijas barjerās esošās 3 dezinfekcijas bedres, gan plānotā dezinfekcijas bedre tiks aprīkota ar telti, kas nodrošinās dezinfekcijas bedres izmantošanu jebkuros laika apstākļos. Norādīts, ka dezinfekcijas bedrēm nepieciešams nodrošināt nepārtrauktu ūdens pievadišanu. Tajās kā dezinfekcijas līdzekli plānots izmantot *Virocid* (0,5%). Attiecībā uz dezinfekcijas vārtiem raksturots, ka tajos iebraucošais autotransports tiks mazgāts ar dezinfekcijas šķīdumu (0,5% *Virocid* šķīdums ūdenī), norādot, ka vienas automašīnas apstrādei nepieciešami 5l dezinfekcijas šķīduma un ka vidēji diennaktī dezinfekcijas vārtos plānota 20 automašīnu apstrāde. Norādīts, ka mazgāšanai izmantotais ūdens uzkrājas dezinfekcijas vārtu grīdas pazeminājumā (vannā), kuras ietilpība ir 1m³. Lai nodrošinātu pietiekamu autotransporta riteņu apstrādi, vanna pēc nepieciešamības tiek papildināta ar dezinfekcijas līdzekli. Norādīts, ka vannu nav paredzēts iztukšot, jo tās ietilpība ir 10 reizes lielāka par diennakts laikā automašīnu apstrādei nepieciešamā šķīduma apjomu un šķidrums no tās iztvaiko, kā arī to nepapildina nokrišņu ūdens, jo vārti ir aprīkoti ar jumtu.
- 3.4.3.8. Paredzētās darbības ietvaros plānots palielināt kritušo dzīvnieku uzglabāšanas tvertņu apjomu līdz 8 – 9 m³ vai palielināt atkritumu izvešanas biežumu, ņemot vērā faktiskās vajadzības. Lai kritušo dzīvnieku izvešana būtu operatīva un droša, kā arī nebūtu nepieciešams šķērsot Kompleksa teritoriju, kritušo dzīvnieku uzglabāšana paredzēta aiz Kompleksa D plānotas iebrauktuves. Paredzētās darbības ietvaros tiks turpināts esošais līgums ar SIA „*Grow Energy*” par kritušo dzīvnieku izvešanu vai nepieciešamības gadījumā noslēgts jauns līgums.
- 3.4.3.9. Šobrīd ap korpusu s-1 no divām pusēm ir iestādīts divrindu egļu dzīvžogu, kas paredzēts, lai valdošo vēju virzienā aizturētu smaku izplatību no visas Kompleksa teritorijas. Korpusu s-2 un s-3 būvniecības ietvaros dzīvžogu plānots pārcelt uz Kompleksa teritorijas ārējo robežu, nemainot novietojuma principu. Paredzēto darbību nav plānots dalīt kārtās. Paredzēts, ka kopējais projektēšanas un būvniecības procesa ilgums būs aptuveni 5 gadi.
- 3.4.4. Atbilstoši Siguldas novada domes 2017.gada 3.aprīļa vēstulei Nr.5.2.-54/836 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam.
- 4. Izvērtētā dokumentācija:**
- 4.1. Ierosinātājas 2016.gada 27.jūnija iesniegums ietekmes uz vidi novērtējumam (Birojā saņemts 2016.gada 28.jūnijā).

- 4.2. Biroja 2016.gada 15.jūlija lēmums Nr.207 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.3. Ierosinātājas 2016.gada 27.jūlija elektroniskā pasta vēstule, ar kuru iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.4. Ierosinātājas 2016.gada 29.jūlija vēstule ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei (Birojā saņemta 2016.gada 1.augustā).
- 4.5. Izstrādātājas 2016.gada 19.augusta vēstule, ar kuru Birojā iesniegta paziņojuma par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publikācijas kopija laikrakstā „*Rīgas un Apriņķa Avīze*” un informatīva paziņojuma kopija laikrakstā „*Siguldas novada ziņas*”, saraksts ar īpašumiem, kuru īpašnieki informēti individuāli, zemes īpašniekiem izsūtīto vēstuļu paraugs, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols un prezentācija.
- 4.6. Siguldas novada domes 2016.gada 17.augusta vēstule Nr.5.2-54/1955 ar priekšlikumiem Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam (Birojā saņemta 2016.gada 19.augustā).
- 4.7. Biroja 2016.gada 6.septembrī izdotā Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.8. Izstrādātājas 2017.gada 8.februāra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
- 4.9. Izstrādātājas 2017.gada 28.februāra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols.
- 4.10. Biedrības „*Vides aizsardzības klubs*” (turpmāk VAK) 2017.gada 12.marta vēstule Nr.2017-0005 ar viedokli par Paredzēto darbību.
- 4.11. Ierosinātājas 2017.gada 3.aprīļa vēstule „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu atzinuma saņemšanai*” (Biroja saņemta 2017.gada 12.aprīlī), ar kuru iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu Birojā un izstrādātais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums.
- 4.12. Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk PVD) 2017.gada 27.aprīļa vēstule Nr.1.1-13/17/825 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.13. Veselības inspekcijas (turpmāk Inspekcija) 2017.gada 28.aprīļa vēstule Nr.5.3-1/11630/ „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.14. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2017.gada 3.maija vēstule Nr.4.5.-20/3136 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.15. Biroja 2017.gada 5.jūnija vēstule Nr.3-01/643 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru lūgts papildināt Ziņojumu.
- 4.16. Ierosinātājas 2017.gada 27.jūnija vēstule „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu atzinuma saņemšanai*”, ar kuru iesniegta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālā redakcija, pārskats par saņemtajiem komentāriem un veiktajiem labojumiem, kā arī labojumu un papildinājumu apkopojums.
- 4.17. Biroja 2017.gada 4.jūlija vēstule Nr.3–02/738 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā norādīts uz Paredzētās darbības pretrunām ar ārējā normatīvajā aktā noteikto ierobežojumu.
- 4.18. Ierosinātājas 2017.gada 31. jūlija vēstule par cūku blīvuma un dzīvnieku vienību aprēķinu.
- 4.19. Biroja 2017.gada 1.septembra vēstule Nr.4.5.-20/916.

- 4.20. Pārvaldes 2017.gada 9.novembra vēstule Nr.4.5.-20/7496 „Par SIA “Baltic Pork” cūku audzēšanas kompleksu “Krastmalas””.
- 4.21. Izstrādātājas 2017.gada 19.decembra vēstule „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālo redakciju”, ar kuru iesniegta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālā redakcija, pārskats par saņemtajiem komentāriem un veiktajiem labojumiem, kā arī labojumu un papildinājumu apkopojums.
- 4.22. Biroja 2017.gada 20. decembra vēstule Nr. 3-01/1323, ar kuru pagarināts atzinuma sniegšanas termiņš.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā „Rīgas un Apriņķa Avīze” 2016.gada 29.jūlija izdevumā Nr.57 (8654), kā arī informatīvs paziņojums tika publicēts laikraksta „Siguldas novada ziņas” jūlija izdevumā. Informācija tika ievietota arī Siguldas novada pašvaldības interneta vietnē www.sigulda.lv, Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv, kā arī Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv. Informatīvie materiāli bija pieejami Siguldas novada domē Siguldā, Pils ielā 16, Allažu pagasta pārvaldē Allažos, Birzes ielā 4 un Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv. Individuāli paziņojumi tika izsūtīti Darbības vietai piegulošo nekustamo īpašumu īpašniekiem (kopā 22 adreses). Rakstiskus priekšlikumus Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2016.gada 18.augustam.
- 5.1.2. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2016.gada 10.augustā plkst.17:00 Allažu pagasta Tautas namā Allažos, Siguldas novadā. Saskaņā ar 2016.gada 10.augusta sanāksmes protokolu tajā piedalījās 13 personas, t.sk. 3 Ierosinātājas un 3 Izstrādātājas pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par uzņēmuma līdzšinējo un plānoto darbību, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Sanāksmes dalībnieki interesējās par cūku skaita pārbaudi Kompleksā, šķidrmēslu izkliedi, gaisa filtriem, kritušo dzīvnieku smaku izplatību, kā arī par uzņēmuma šobrīd veiktajām darbībām.
- 5.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma Siguldas novada domes 2016.gada 17.augusta vēstuli, kurā tā norādījusi, ka atbalsta ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu Paredzētajai darbībai, maksimāli iesaistot šajā procesā vietējo sabiedrību. Papildus Siguldas novada dome vēstulē ietvērusi galvenās prasības, kas izvirzāmas Ierosinātajai, veicot Kompleksa pārbūvi. Birojs saņemto vēstuli kopā ar ietekmes uz vidi novērtējuma Programmu nosūtīja Ierosinātajai, lai tā varētu tikt ņemta vērā, gatavojot ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā „Rīgas un Apriņķa Avīze” 2017.gada 10.februāra izdevumā Nr.12 (8738), kā arī Siguldas novada pašvaldības interneta vietnē www.sigulda.lv un Biroja interneta vietnē

www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Siguldas novada domē Siguldā, Pils ielā 16, Allažu pagasta pārvaldē Allažos, Birzes ielā 4 un Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv. Rakstiskus priekšlikumus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2017.gada 12.martam.

- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2017.gada 21.februārī plkst.17:00 Allažu pagasta pārvaldē Birzes ielā 4, Allažos, Siguldas novadā. Saskaņā ar 2017.gada 21.februāra sanāksmes protokolu sanāksmē piedalījās 29 personas, t.sk. Ierosinātājas pārstāvis un 3 Izstrādātājas pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par plānoto uzņēmuma attīstību, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un galvenajiem rezultātiem, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Sanāksmes dalībnieki galvenokārt interesējās par jautājumiem saistībā ar smaku piesārņojumu, smaku monitoringu un fermentācijas atlieku izkliedi, kā arī VAK pārstāvis izteica bažas par dažādu ietekmju rašanos saistībā ar Kompleksa paplašināšanu, avāriju riskiem un biodrošību.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma VAK 2017.gada 12.marta vēstuli, kurā tā norāda, ka neatbalsta Kompleksa paplašināšanos, lūdzot ņemt vērā tehnoloģisko negadījumu risku saistībā ar Tumšupes tuvumu, Kompleksa atrašanos Allažmuižas ciema un Allažmuižas parka, ko iedzīvotāji izmanto rekreācijai, tuvumā. Biedrība saskata problēmas saistībā ar Kompleksa tuvumā uzsāktu derīgo izrakteņu ieguvī, Kompleksa teritoriju atdalošo autoceļu, ko izmanto vietējie iedzīvotāji, kā arī pauž bažas par smaku apjomiem un pārstrādāto cūku mēslu izkliedēšanai nepieciešamo lauksaimniecības zemju platību. VAK vēstule tika nosūtīta Ierosinātājai un Izstrādātājai izvērtēšanai.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2017.gada 12.aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Siguldas novada domes interneta vietnē www.sigulda.lv, Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv un Biroja interneta vietnē www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
- 5.3.2.1. PVD 2017.gada 27.aprīļa vēstule Nr.1.1-13/17/825 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā PVD, izvērtējot Biroja sūtīto vēstuli un tam pievienoto Ziņojumu, norādījusi, ka normatīvie akti neparedz šāda veida Ziņojumu izvērtēšanu un atsauksmju sniegšanu, līdz ar to tā noraidījusi Biroja lūgumu par atsauksmju sniegšanu.
- 5.3.2.2. Inspekcijas 2017.gada 28.aprīļa vēstule Nr.5.3-1/11630/ „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā Inspekcija konstatējusi, ka atbilstoši tās priekšlikumiem Ziņojuma izstrādes laikā, Ziņojumā papildus ir aprēķināts un raksturots uzņēmuma darbības radītās smakas koncentrācijas $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ pārsniegumu reižu skaits Kompleksa apkārtējā teritorijā un viensētu „*Liepkalni*” un „*Lāčplēši*” teritorijās. Inspekcija neiebilst Ziņojuma risinājumam un rekomendē Kompleksa pārbūves un ekspluatācijas laikā pievērst īpašu uzmanību pasākumu īstenošanai, lai mazinātu smaku emisijas ietekmi uz Allažu pagasta iedzīvotājiem.

- 5.3.2.3. Pārvaldes 2017.gada 3.maija vēstule Nr.4.5.-20/3136 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā norādīts, ka, izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju, Pārvaldei nav iebildumu par izstrādātā Ziņojuma koncepciju.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, Birojs ar 2017.gada 5.jūnija vēstuli Nr.3–01/643 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” lūdz sniegt papildus informāciju un izvērtējumu par vēstulē ietvertajiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2017.gada 27.jūnijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Siguldas novada domes interneta vietnē www.sigulda.lv, Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv un Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv.
- 5.4.2. Ņemot vērā, ka pēc papildus informācijas iesniegšanas Birojs konstatēja, ka Paredzētā darbība apjomā, kādā tā pieteikta, ir pretrunā ārējā normatīvajā aktā noteiktam ierobežojumam, Birojs ar 2017.gada 4.jūlija vēstuli Nr.3–02/738 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” aicināja Ierosinātāju izteikt viedokli saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanu gadījumā, ja Paredzētās darbības apjomos netiek veiktas izmaiņas, vai informēt par iespējamu Paredzētās darbības apjoma pārvērtēšanu.
- 5.4.3. Ziņojuma aktuālā redakcija tika precizēta un papildināta, un Birojā iesniegta 2017.gada 19.decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Siguldas novada domes interneta vietnē www.sigulda.lv, Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv un Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv.
- 5.4.4. Ņemot vērā, kas 2017. gada 19. decembrī Birojā iesniegtā Ziņojuma izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai ir nepieciešams laiks, Birojs, pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 6 prim panta ceturtajā daļā un Administratīvā procesa likuma 64. panta otrajā daļā noteikto, pagarināja Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma izdošanas laiku SIA „*Baltic Pork*” Paredzētajai darbībai par vienu mēnesi (līdz 2018. gada 20. janvārim).

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no būvdarbu nepieciešamības, gaisa piesārņojošo vielu emisijas un smaku veidošanās, trokšņa līmeņu izmaiņām, Paredzētās darbības radīto vides stāvokļa izmaiņu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturiskiem un rekreācijas objektiem, augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu un kvalitāti u.c. jomām. Ziņojumā ir apzināta arī esošo un paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu atbilstība LPTP.
- 6.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, piesārņojuma līmeni vietās, kur tas pārsniedz vides kvalitātes

normatīvus, esošās un citas plānotās darbības, apkārtnes teritorijas un iedzīvotāju blīvumu, Paredzētās darbības raksturu, apjomus, piesārņojuma un traucējumu veidus, negadījumu un avāriju riskus u.c. Paredzētā darbība pēc būtības ir izmaiņas esošajā darbībā, to paplašinot. Šī novērtējuma ietvarā Birojs secina, ka viens no būtiskākajiem aspektiem ir gaisa piesārņojums un smakas, kas rodas jau esošās darbības ietvaros un palielināsies pēc Paredzētās darbības realizācijas, kā arī līdz ar Kompleksā plānotajām izmaiņām paredzams arī trokšņu līmeņa pieaugums, t.sk. no transportēšanas. Potenciāli būtiska ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, augsnes un grunts kvalitāti varētu rasties avāriju situācijās, ja avārijas rezultātā augsnē, gruntī, gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos nonāktu piesārņojošās vielas. Netiek prognozētas būtiskas ainaviskās pārmaiņas, ietekme uz kultūrvēstures vērtībām, bioloģiski vērtīgu teritoriju un ekosistēmu pārveidošana. Vienlaikus norādāms, ka Ierosinātāja ir paredzējusi pasākumu kopumu ietekmju mazināšanai, kas detalizētāk vērtēts turpmākajās šī atzinuma sadaļās, tajā skaitā ņemot vērā ārējos normatīvajos aktos noteiktos ierobežojošos apstākļus.

6.3. Ziņojumā identificēti un izvērtēti šādi galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie ietekmes uz vidi aspekti:

- 6.3.1. Ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistītās ietekmes.
- 6.3.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.
- 6.3.3. Smaku emisija un tās izplatība.
- 6.3.4. Trokšņa līmeņa izmaiņas.
- 6.3.5. Augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība.
- 6.3.6. Avāriju un negadījumu riski.
- 6.3.7. Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīze.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības būtiskākās ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistītās ietekmes.

- 6.4.1.1. Atbilstoši Ziņojumam būvniecības process ir saistīts ar gaisa piesārņojuma, trokšņu emisiju un atkritumu rašanos, kā arī ar potenciālu grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risku. Raksturojot šos ietekmes aspektus, Ziņojumā norādīts, ka:
  - 6.4.1.1.1. Gaisa piesārņojums radīsies no būvdarbos izmantojamās tehnikas dzinējiem, kā arī beramkravu transportēšanas laikā. Šo ietekmju mazināšanai plānots regulāri sekot līdzi smagās tehnikas tehniskajam stāvoklim, kā arī beramkravu transportēšanas laikā vaļējās kravas pēc iespējas pārsegt ar smalko daļiņu aizturošu materiālu.
  - 6.4.1.1.2. Būvniecības laikā radīsies īslaicīga trokšņa ietekme no smagās tehnikas pārvietošanās un specifiskiem būvdarbiem, tādējādi, lai netiktu radīti traucējumi iedzīvotājiem, būvdarbus ārtelpās plānots veikt tikai dienas periodā no plkst.7:00 līdz 19:00. Būvniecības darbos, kas norisināsies ārpus telpām, izmantotās iekārtas atbildīs Ministru kabineta 2002.gada 1.jūlija noteikumu Nr.163 „*Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras*

izmanto ārpus telpām” prasībām. Ziņojuma autori paredzējuši, ka veicamo darbu raksturs un tehnikas noslodze dienā nepalielinās trokšņa rādītāju līmeni tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās. Tāpat secināts, ka būvniecības darbu ietvaros paredzams nenozīmīgs transporta plūsmas pieaugums, tādējādi neradot ar transporta plūsmas pieaugumu uz pievedceļiem saistītas būtiskas ietekmes uz vidi.

- 6.4.1.1.3. Būvniecības laikā radušos atkritumus plānots sašķirot, atdalot metāllūžņus un bīstamos atkritumus, un atbilstoši apsaimniekot.
- 6.4.1.1.4. Lai būvniecības laikā novērstu grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu, paredzēts regulāri sekot līdzi būvniecībā izmantojamo iekārtu tehniskajam stāvoklim, nodrošināt darba vietas ar nepieciešamo piesārņojuma savākšanas aprīkojumu, avāriju gadījumā veikt atbilstošus piesārņojuma novēršanas pasākumus un nepieciešamības gadījumā sanācības pasākumus, kā arī nodrošināt atbilstošu būvobjektā radīto sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanu. Pirms būvdarbu uzsākšanas plānots veikt visu celtniecības un iekārtu uzstādīšanas procesā iesaistīto darbinieku instruktāžu par drošības prasībām un rīcību neparedzētos gadījumos biogāzes iekārtas un koģenerācijas stacijas tuvumā.
- 6.4.1.2. Papildus saistībā ar būvniecības laikā radītajām ietekmēm Ziņojumā norādīts, ka elektroenerģijas patērētājiem var rasties īslaicīgi traucējumi saistībā ar elektroenerģijas padeves pārtraukumiem elektropārvades līniju pārbūves laikā. Vienlaikus šādi elektrolīniju atslēgumu laiki un ilgumi tiks saskaņoti un plānoti sadarbībā ar AS „*Sadales tīkls*”, attiecīgi nodrošinot patērētāju informēšanu.
- 6.4.1.3. Kā būtisks aspekts būvniecības darbu veikšanas laikā ir biodrošība. Lai nodrošinātu Kompleksa biodrošību, būvniecības darbu veikšanā iesaistītajam personālam būs saistoši Kompleksā noteiktie biodrošības pasākumi, kuru ievērošanas kontroli nodrošinās uzņēmuma vetārsts. Tāpat atbilstoši Kompleksā noteiktajai kārtībai paredzēta būvniecībā iesaistītās tehnikas un transporta līdzekļu dezinfekcija.
- 6.4.1.4. Izdarot apsvērumus par ietekmēm būvniecības laikā, tajā skaitā izbūvējot nepieciešamās inženierkomunikācijas, Birojs pievienojas Ziņojuma izstrādātājiem un neidentificē būtiskas nelabvēlīgas ietekmes riskus, ja tiek atbilstoši nodrošināti visi paredzētie ietekmju mazinošie pasākumi. Būvdarbus ir paredzēts veikt antropogēni jau ietekmētā rūpnieciskās apbūves teritorijā un ietekmes, kas savu izpausmi radīs dabā, ir galvenokārt būvniecības darbiem tipiskās ietekmes. Ar būvdarbiem tiks radītas raksturīgās ietekmes – troksnis, gaisa piesārņojošo vielu emisijas, palielināta smagā transporta kustība piegulošajā teritorijā un uz tuvējiem autoceļiem, būvniecības atkritumu rašanās u.c., ko iespējams mazināt, ievērojot normatīvo aktu prasības. Vērtējot šādu ietekmju būtiskumu, Birojs nekonstatē, ka tās varētu būt nozīmīgas un kompleksas (tās vērtējamas kā īslaicīgas un pārejošas) vai ka būtu pret pārmaiņām jutīgā dabas vidē plānotas līdzšinējā vides stāvokļa (ainaviskās, bioloģiskās daudzveidības) izmaiņas, kas ietekmju un to izplatības ziņā būtu plašas, sarežģītas vai vērā ņemami negatīvas. Darbības vieta un tai piegulošā teritorija nav vēsturiski, arheoloģiski vai kultūrvēsturiski nozīmīga un pret pārmaiņām jutīga teritorija, tā neatrodas arī nacionālas nozīmes vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā (*Natura 2000*) dabas teritorijā. Vadoties no ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros apkopotās un Ziņojumā iekļautās

informācijas, nav indikāciju par iespējamu īpaši aizsargājamās sugu, to dzīvotņu vai biotopu klātbūtni Darbības vietā. Attiecībā uz ainavu – ņemot vērā, ka jaunie objekti tiks izbūvēti esošā Kompleksa teritorijā un tie vizuāli neatšķirsies no Kompleksā jau esošajiem objektiem, Paredzētā darbība kopumā neradīs būtisku ietekmi uz esošo ainavu telpu, bet apbūves blīvums palielināsies. Būvdarbu veikšana nav saistīta ar bīstamu ķīmisku vielu lietojumu nozīmīgos apjomos, iespējami avāriju riski saistāmi ar nestandarta situācijām būvniecības procesos un tehnikas lietojumā, kas ar atbilstīgiem pasākumiem un mēriem ir novēršami un pārvaldāmi. Vienlaikus Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka, veicot būvniecības darbus, nepieciešams ievērot piesardzības un drošības pasākumus, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus – konkrēti Tumšupi, kas atrodas netālu no būvniecībai plānotās teritorijas, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi var ietvert optimālu darbu plānošanu, organizāciju un vienmērīga būvniecības procesa nodrošināšanu, tehnikas motoru izslēgšanu, ja tā darbība nav nepieciešama, iespējamā piesārņojuma kontroli, darba zonas uzturēšanu kārtībā, būvniecības atkritumu savākšanu. Savukārt, lai nepieļautu grunts piesārņojumu ar naftas produktiem, pastāvīgi nepieciešams uzraudzīt, lai neveidojas degvielas, darba šķidrumu noplūdes, negadījumu situācijām nodrošināt teritorijā attiecīgus savākšanas materiālus un absorbentus u.c. Potenciālie avāriju radītie vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai. Vienlaicīgi jāņem vērā, ka šķidrmēslu / fermentācijas krātuvju izbūvē jāreķinās, ka Tumšupes tuvums prasa īpašu rūpību visu izbūves darbu plānošanā un veikšanā, lai būvniecības un ekspluatācijas laikā nepieļautu noplūdes. Savukārt jauno krātuvju izbūve potenciāli piesārņotā vietā, kur izvietoti vairāki monitoringa urbumi, prasa savlaicīgu un pārdomātu jaunu monitoringa urbumu izveidi un situācijas uzraudzības turpināšanu būvdarbu un ekspluatācijas laikā. **Līdz ar to Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir nosakāmi šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Ierosinātājam ir jānodrošina visu Ziņojumā paredzēto, tajā skaitā drošības nosacījumu ievērošana ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai. Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai būvniecības darbu laikā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi pazemes ūdeņos un netālu esošajā Tumšupē, nodrošinot Ziņojumā paredzēto ietekmju samazināšanas pasākumu realizāciju. Savlaicīgi pirms darbu veikšanas jānodrošina jauno monitoringa urbumu izveide.
- b) Plānojot būvju izvietojumu un risinājumus, jāņem vērā teritorijas hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi, nodrošinot izbūvējamo konstrukciju stabilitāti un nepieciešamo komunikāciju drošu pārveidi.
- c) Visi būvniecības pasākumi plānojami un veicami tā, lai respektētu piegulošo teritoriju izmantošanu un neradītu nesamērīgu apgrūtinājumu vai traucējumus, t.sk. attiecībā uz elektroenerģijas padeves traucējumiem. Būvdarbu veikšanu, kā arī būvniecības materiālu un atkritumu transportēšana pēc iespējas jāveic ārpus

brīvdienām, būvdarbus ārtelpās atbilstoši Ziņojumā norādītajam plānojot dienas periodā no plkst.7:00 līdz 19:00.

- d) Būvniecības tehnikai un iekārtām, uz kurām tas attiecināms, jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „*Noteikumi par trokšņa emisiju un iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām*” noteiktajām prasībām.
- e) Plānojot jaunu objektu būvniecību, ievērojami Teritorijas plānojumā noteiktie apbūves rādītāji.
- f) Pēc plānoto objektu būvniecības darbu pabeigšanas pastāvīgi nodrošināms krātuvju izolējošo / norobežojošo slāņu hermētiskums, kā arī nodrošināma lietuss notekūdeņu savākšanas sistēmas efektīva darbība un atjaunojams / papildus izbūvējams kvalitatīvs cietais segums.

6.4.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

- 6.4.2.1. Cūku audzēšana rada gaisu piesārņojošo vielu emisijas, kas var ietekmēt apkārtnē esošo gaisa kvalitāti. Kompleksa teritorijā nozīmīgākās emisijas gaisā izdalās cūku audzēšanas un nobarošanas laikā, tajā skaitā gan no pašām fermām, gan no digestāta uzglabāšanas, no propāna gāzes un dīzeļdegvielas sadedzināšanas apkures iekārtām, kā arī graudu pieņemšanas, tīrīšanas, šķirošanas un žāvēšanas laikā. Tāpat Kompleksa teritorijā atrodas SIA „BP Energy” biogāzes ražotne, kuras darbības laikā radītās piesārņojošo vielu emisijas arī tiek ņemtas vērā, izvērtējot kopējo radītās emisijas apjomu un piesārņojuma izkliedi.
- 6.4.2.2. Atbilstoši Ziņojumā ietvertajai informācijai šobrīd Kompleksa teritorijā kopumā atrodas 100 emisiju avoti:
  - 6.4.2.2.1. Ventilācijas sistēmas no 10 cūku korpusiem (88 emisijas avoti), no kuriem vidē tiek emitētas amonjaka, slāpekļa (I) oksīda, sērūdeņraža, daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2,5} emisijas.
  - 6.4.2.2.2. 4 šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuves (4 emisiju avoti), no kurām vidē tiek emitētas amonjaka emisijas.
  - 6.4.2.2.3. Sadedzināšanas iekārtas Viessman „Viessmann Vitoplex 100” un „Wolf” (2 emisiju avoti), no kurām vidē tiek emitētas slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda, daļiņu PM₁₀, daļiņu PM_{2,5}, oglekļa dioksīda un sadedzināšanas iekārtas „Wolf”, kurā kā kurināmo izmantojot dīzeļdegvielu, arī sēra dioksīda emisijas.
  - 6.4.2.2.4. Graudu pieņemšanas punkts, graudu pirmapstrādes (tīrīšanas un šķirošanas) punkta ciklons un graudu kalte ar 3 cikloniem (5 emisiju avoti), no kuriem kopumā vidē tiek emitētas daļiņu PM₁₀, daļiņu PM_{2,5}, slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda un oglekļa dioksīda emisijas. Graudu kaltes “Cimbria” AG-12 uzstādītā siltuma jauda 1,5 MW, kā kurināmais tiek izmantota sašķidrināta naftas gāze (propāns) ar patēriņu līdz 59,5 t/a.
  - 6.4.2.2.5. SIA „BP Energy” biogāzes ražotne (1 emisiju avots), no kuras vidē tiek emitētas slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda, slāpekļa (I) oksīda, metāna, gaistošo organisko savienojumu un oglekļa dioksīda emisijas.

(Informācija par piesārņojošo vielu emisiju apjomu no esošajiem emisiju avotiem ietverta Ziņojuma 5. pielikumā, savukārt esošo gaisa piesārņojuma emisijas avotu izvietojums attēlots Ziņojuma 6. pielikumā).

- 6.4.2.3. Esošā gaisa piesārņojuma novērtēšanai veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana, izmantojot datorprogrammu ADMS 5.1. (izstrādātājs *CERC – Cambridge Environmental Research Consultants*, beztermiņa licence P05-0399-C-AD500-LV), kas pielietojama rūpniecisko izmešu gaisā izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Lai novērtētu esošo piesārņojumu Darbības vietas apkārtņē, neskaitot uzņēmuma piesārņojuma devumu, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros no LVĢMC tika pieprasīta informācija par piesārņojuma fona koncentrācijām uzņēmuma ietekmes zonā (Ziņojuma 13. pielikums). Ņemot vērā LVĢMC sniegtos datus par esošo piesārņojuma līmeni Darbības vietas apkārtņē un aprēķinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas no esošās uzņēmuma darbības, aprēķināta piesārņojuma summārā (esošā darbība + fons) koncentrācija, nosakot, ka tā nesasniedz pat 30 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktajām robežvērtībām nevienai no piesārņojošajām vielām (Ziņojuma 1.34. tabula), kurām saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk Noteikumi Nr. 1290) noteikti gaisa kvalitātes normatīvi vai mērķlielumi, kā arī amonjakam un slāpekļa (I) oksīdam, izmantojot atbilstošos literatūras avotos minētās vadlīnijas.
- 6.4.2.4. Attiecībā uz Paredzēto darbību – Paredzētās darbības ietvaros Kompleksā netiek paredzēta tādas darbības uzsākšana, kas būtu saistīta ar cita veida ražošanas procesiem un varētu radīt jauna veida emisijas avotus, bet gan paredzētas izmaiņas jau esošo procesu ietvaros, kas ietekmēs emisijas apjomus un emisijas avotu skaitu. Paredzētās darbības ietvaros radīsies papildus 85 emisijas avoti, ko veidos ventilācijas sistēmas no paplašināmajiem korpusiem k-3a un k-3b un jaunajiem korpusiem k-9, s-2 un s-3 (78 emisijas avoti), 3 jaunas šķīdumēslu fermentācijas atlieku krātuves un 4 papildus apkures iekārtu dūmeņi. (Informācija par piesārņojošo vielu emisiju apjomu no emisiju avotiem pēc Paredzētās darbības realizācijas ietverta Ziņojuma 12. pielikumā, savukārt esošo un plānoto emisijas avotu izvietojums attēlots Ziņojuma 14. pielikumā).
- 6.4.2.5. Izmantojot šī Atzinuma 6.4.2.3. punktā minēto modelēšanas datorprogrammu, veikta sagaidāmās situācijas novērtēšana arī pēc Paredzētās darbības realizācijas.
- 6.4.2.6. Ziņojuma sākotnējās redakcijās, kuras birojā iesniegtas 2017. gada 12. aprīlī un 27. jūnijā, detāli tika vērtēti ventilācijas sistēmas risinājumi:
- 6.4.2.6.1. Svaigā gaisa pieplūde no korpusu sāniem un izvade caur jumtā esošajiem ventilācijas izvadiem, kā tas ir esošajās cūku novietnēs (1. alternatīva).
- 6.4.2.6.2. Svaigā gaisa ieplūde no korpusu sānos vai jumta izvietotām šahtām un izvade caur sānos izvietotiem ventilācijas izvadiem (2. alternatīva).
- 6.4.2.7. Lai no gaisa kvalitātes viedokļa izvērtētu, kādu ietekmi var radīt minētās alternatīvas, kā piemērs tika paņemts viens cūku audzēšanas korpusss un tam modelēta smaku izplatība atkarībā no ventilācijas sistēmu izvietojuma. Salīdzinot aprēķinos iegūtos rezultātus, secināts, ka piesārņojošo vielu un

smakas izkļiedei nelabvēlīgākais ventilācijas sistēmas variants ir nosūces ventilācijas izvietojs korpusu sānos (2. alternatīva). Tādējādi Ierosinātāja novērtējuma rezultātā secināja, ka no piesārņojošo vielu un smaku ietekmju aspekta pieļaujama vienīgi 1. alternatīvas realizācija, izvietojot ventilācijas izvodus uz novietņu jumtiem.

6.4.2.8. Pirmajās divās Ziņojumu redakcijās kā papildus alternatīva izvērtēta arī stacionāru jumtu uzstādīšana gan uz četrām esošajām, gan trīs plānotajām fermentācijas atlieku krātuvēm, trešajā Ziņojuma redakcijā pieeja saglabāta – A un B alternatīva vērtēta situācijai ar/bez stacionāra jumta digestāta krātuvēm. Tomēr, lai novērtētu iespējami nelabvēlīgāko situāciju, pieņemts, ka fermentācijas atlieku krātuvēm netiks uzstādīti jumti un tālākos emisiju apjoma aprēķinos ņemtas vērā aprēķinātās vērtības vaļējām fermentācijas atlieku krātuvēm. Respektīvi, atbilstoši iepriekš minētajam – modelēšana veikta vienam scenārijam, kad ventilācijas izvadi jaunajos korposos un piebūvēs atrodas uz jumta un digestāta krātuvēm nav uzstādīti jumti.

6.4.2.9. Saskaņā ar Ziņojumu kopējās emisijas gadā pieaugs, proti:

6.4.2.9.1. no cūku audzēšanas:

- amonjaks – 24,69 t/a līdz 53,05 un 42,50 t/a (attiecīgi A un B alternatīva);
- slāpekļa (I) oksīdam – 0,11 t/a līdz 0,197 un 0,156 t/a;
- sērūdeņradim – 1,52 t/a līdz 2,85 un 2,26 t/a;
- PM₁₀ – 1,51 t/a līdz 2,86 un 2,28 t/a;
- PM_{2,5} – 0,064 t/a līdz 0,124 un 0,098 t/a.

6.4.2.9.2. no digestāta uzglabāšanas krātuvēm:

- amonjaks – 0,296 t/a (bez jumta) līdz 0,53 un 0,08 t/a (attiecīgi bez vai ar jumtu).

6.4.2.9.3. izvietojot jaunas apkures iekārtas un palielinot kurināmā patēriņu (no 40 līdz 780 t sašķidrinātas gāzes gadā; no 50 līdz 110 t dīzeļdegvielas gadā), no sadedzināšanas iekārtām (sašķidrināta naftas gāze un dīzeļdegviela):

- NO₂ – 0,251 t/a līdz 2,412 t/a;
- CO – 0,656 t/a līdz 1,292 t/a;
- PM₁₀ (t.sk. PM_{2,5}) – 0,0135 t/a līdz 0,13 t/a;
- SO₂ – 0,051 t/a līdz 0,112 t/a;
- CO₂ – 265,01 t/a līdz 2563,75 t/a.

Salīdzinoši neliels emisiju pieaugums prognozēts arī no graudu pieņemšanas punkta, graudu tīrīšanas, šķirošanas un žāvēšanas procesiem, jo pieaugs kurināmā patēriņš (no 59,5 līdz 80 t sašķidrinātas naftas gāzes gadā). Emisijas no biogāzes sadedzināšanas jau esošajā situācijā novērtētas pie maksimālās jaudas, kura netiek palielināta.

6.4.2.10. Salīdzinot gaisa piesārņojuma izkļiedes aprēķinus ar esošo situāciju, redzams, ka pieaugs ar uzņēmuma pamatdarbību saistīto emisiju apjoms gan A, gan B alternatīvas īstenošanas gadījumā, tomēr aprēķinu rezultāti liecina, ka nav prognozējami gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumi (Ziņojuma 3.3.tabula). Īstenojot A alternatīvu, ir paredzēta nedaudz lielāka negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, salīdzinot ar B alternatīvu. Atbilstoši veiktajiem aprēķiniem augstākās summārās (Paredzētā darbība + fons) piesārņojuma koncentrācijas attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu neatkarīgi no alternatīvas, nepārsniegs 30 %

sliksni. Turklāt, kā norādīts Ziņojumā, jāņem vērā, ka piesārņojošo vielu izkļiedes aprēķins abu alternatīvu gadījumā veikts nelabvēlīgākajiem no risinājumiem, kur nevienai no digestāta krātuvēm nav uzstādīts stacionārs jumts. Birojs secina, ka jauno korpusu izbūve ietekmē piesārņojošo vielu izkļiedi un attiecīgi arī teritorijas, kurās prognozēta lielākā ietekme uz gaisa kvalitāti.

6.4.2.11. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un atbilstoši Ziņojumā ietvertajam novērtējumam un secinājumiem, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietvaros palielināsies uzņēmuma radītā gaisa piesārņojuma apjoms, bet tas nebūs tik būtisks, lai sasniegtu vai pārsniegtu noteiktos gaisa kvalitātes normatīvus, savukārt smaku novērtējums vērtēts atsevišķi - Atzinuma 6.4.3 sadaļā. Veiktie aprēķini norāda, ka no gaisa kvalitātes ietekmes aspekta uzņēmuma darbības nodrošināšanai nav nepieciešami speciāli pasākumi emisiju daudzuma samazināšanai, turklāt, ņemot vērā, ka aprēķini veikti iespējami nelabvēlīgākajam risinājumam, kur nevienai no digestāta krātuvēm nav uzstādīts stacionārs jumts. Birojs atzīst, ka nav pamata kādas no alternatīvu apkopojuma nepieļaušanai ietekmes uz gaisa kvalitāti dēļ iepriekš minētajos aspektos. **Ievērojot minēto, kā arī vērtējumu un secinājumus, kas ietverti Ziņojumā, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu obligātos nosacījumus neizvirza, jo tie jau ir noteikti ar normatīvajiem aktiem.**

6.4.3. Smaku emisija un tās izplatība:

6.4.3.1. Viena no būtiskākajām ietekmēm un nozīmīgākajiem vidi ietekmējošajiem aspektiem cūku audzēšanā ir smakas. Šobrīd Kompleksā galvenie smaku emisijas avoti ir ventilācijas izvadi no cūku audzēšanas korpusiem (88 emisijas avoti) un šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuves (4 emisijas avoti). Esošo smaku emisijas avotu izvietojums attēlots Ziņojuma 8. pielikumā.

6.4.3.2. Lai noteiktu Kompleksā šobrīd radīto smaku emisiju apjomu, uzņēmums 2016. gada novembrī no piecu cūku audzēšanas korpusu ventilācijas izvadiem ir veicis smakas koncentrācijas mērījumus (Ziņojuma 7. pielikums). Smaku mērījumi tika veikti korpusos, kuros atrodas trīs dažādas dzīvnieku grupas – sivēnmātes ar sivēniem, grūsnās sivēnmātes un atšķirtie sivēni. Iegūto smaku mērījumu raksturojošie parametri (smakas koncentrācija, plūsmas ātrums, strādājošo izvadu skaits korpusā/istabā) izmantoti, lai iegūtu smakas emisijas faktorus dažādām dzīvnieku grupām, ko tālāk izmanto emisiju aprēķinā no visiem Kompleksā esošajiem cūku korpusiem atbilstoši tajā turēto dzīvnieku skaitam un grupai (Ziņojuma 1.37. tabula). Atbilstoši Ziņojumam saskaņā ar literatūras avotos pieejamo informāciju smakas emisijas daudzums no nobarojamām cūkām, grūsnām sivēnmātēm, kuiļiem un jauncūkām ir līdzīgi, tādēļ aprēķinātais smakas emisijas faktors no grūsnām sivēnmātēm piemērots arī nobarojamām cūkām, kuiļiem un jauncūkām. Savukārt, lai aprēķinātu smaku emisijas daudzumu no digestāta krātuvēm, izmantoti rezultāti no 2012. gadā veiktiem mērījumiem esošajām digestāta krātuvēm (Ziņojuma 1.38. tabula).

6.4.3.3. Smaku izkļiedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu ADMS 5.2 (izstrādātājs *CERC – Cambridge Environmental Research Consultants*, beztermiņa licence P05-0399-C-AD520-LV). Aprēķini veikti saskaņā ar

Noteikumos Nr. 724 noteikto smakas normatīvu (mērķlielumu) – 5 ouE/m^3 . Minētos mērķlielumus nedrīkst pārsniegt vairāk par 168 stundām gadā. Attiecībā uz summāro smakas koncentrāciju norādāms, ka saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju (Ziņojuma 9. pielikums) tās rīcībā nav informācijas par citiem apkārtņē esošiem uzņēmumiem, kuriem būtu noteikti smaku emisiju limiti, un vērš uzmanību, ka SIA “BP Energy”, kas atrodas vienā adresē ar SIA “Baltic Pork”, darbība saistīta ar smaku emisijām. Ierosinātāja norāda, ka biogāze tiek ražota, uzkrāta un sadedzināta slēgtos apstākļos, kas nerada smaku emisijas. Modelēšanā pieņemts, ka smaku piesārņojumu apkārtņē rada tikai esošā Kompleksa darbība, t.sk. fermentācijas atlieku (digestāta) krātuves. Smakas koncentrācijas procentiņu aprēķiniem izmantoti LVĢMC sniegtie dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem, to raksturojumam izmantojot 2015. gada Priekuļu meteoroloģisko novērojumu stacijas datus.

- 6.4.3.4. Atbilstoši Ziņojumam no teritorijām, kur saskaņā ar Noteikumiem Nr. 724 jāvērtē atbilstība smakas mērķlielumam, augstākā smakas koncentrācija – $4,27 \text{ ouE/m}^3$ pie šī brīža uzņēmuma darbības konstatēta lauku zemes teritorijā esošajā viensētā “*Liepkalni*”, veidojot 85,4 % no smakas mērķlieluma – 5 ouE/m^3 .
- 6.4.3.5. Paredzētās darbības rezultātā Kompleksā palielināsies smaku emisijas avotu skaits, kā arī, ņemot vērā dzīvnieku grupu un vietu skaita izmaiņas, mainīsies (atkarībā no korpusa gan palielināsies, gan samazināsies) no esošajiem emisiju avotiem radīto emisiju apjoms. Kompleksā radīsies papildus 81 smakas emisijas avots – ventilācijas sistēmu izvadi no paplašināmajiem un jaunajiem korpusiem (78 emisijas avoti) un 3 jaunas šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuves. Saskaņā ar Ziņojumu, jaunajos korposos un piebūvēs uzstādot jaunas iekārtas, ventilācijas, dzirdināšanas u.c. sistēmas, iespējams, tiks samazināts radītās smakas emisijas daudzums, salīdzinot ar esošajiem cūku audzēšanas korpusiem (piemēram, pie vienāda dzīvnieku skaita un turētās grupas). Tomēr, tā kā šobrīd nav pieejama informācija, vai izvēlētās iekārtas un tehnoloģijas ietekmēs radīto smakas emisijas apjomu un par kādu daļu, tad smakas emisijām no jaunajiem korpusiem un piebūvēm netiek piemērots samazinājums. Kopējās smakas emisijas no katra cūku audzēšanas korpusa A un B alternatīvas gadījumā attiecīgi apkopotas Ziņojuma 3.5. un 3.5.a tabulā.
- 6.4.3.6. Izmantojot šī Atzinuma 6.4.3.3. punktā minēto modelēšanas datorprogrammu, veikta sagaidāmās situācijas novērtēšana arī pēc Paredzētās darbības realizācijas.
- 6.4.3.7. Ziņojuma sākotnējās redakcijās, kuras birojā iesniegtas 2017. gada 12. aprīlī un 27. jūnijā, smaku izkliedes modelēšana tika veikta 3 dažādiem aprēķinu scenārijiem:
  - 6.4.3.7.1. 1.scenārijs – ventilācijas izvadi jaunajos korposos un piebūvēs atrodas uz jumta (1.alternatīva) un digestāta krātuves ir vaļējas.
  - 6.4.3.7.2. 2.scenārijs – ventilācijas izvadi jaunajos korposos un piebūvēs atrodas sānu sienās (2.alternatīva) un digestāta krātuves ir vaļējas.
  - 6.4.3.7.3. 3.scenārijs – ventilācijas izvadi jaunajos korposos un piebūvēs atrodas uz jumta (1.alternatīva) un digestāta krātuves ir slēgtas.

- 6.4.3.8. Modelēšanas rezultātā secināts, ka Paredzētās darbības rezultātā smakas koncentrācija, salīdzinot ar esošo situāciju, palielināsies. Visu scenāriju gadījumā augstākā smakas koncentrācija konstatēta lauku zemes teritorijā esošajā viensētā “*Liepkalni*”, kur 1.scenārija gadījumā smakas koncentrācija var palielināties līdz $5,11 \text{ ouE/m}^3$, 2.scenārija gadījumā – līdz $6,50 \text{ ouE/m}^3$, pārsniedzot Noteikumos Nr.724 noteikto smakas mērķlielumu (5 ouE/m^3), savukārt 3.scenārija gadījumā viensētā “*Liepkalni*” smakas koncentrācija var palielināties līdz $4,54 \text{ ouE/m}^3$. No iepriekš veiktā novērtējuma rezumējoši secināms, ka īstenojams ir tikai 3. scenārijs.
- 6.4.3.9. Trešajā Ziņojuma redakcijā smaku izkļiedes modelēšana tika veikta 4 dažādiem aprēķinu scenārijiem:
- 6.4.3.9.1. A alternatīva, vaļējas digestāta krātuves;
  - 6.4.3.9.2. A alternatīva, slēgtas digestāta krātuves;
  - 6.4.3.9.3. B alternatīva, vaļējas digestāta krātuves;
  - 6.4.3.9.4. B alternatīva, slēgtas digestāta krātuves.
- 6.4.3.10. Augstākās smakas koncentrācijas prognozētas lauku zemes teritorijā esošajās viensētās “*Liepkalni*”, “*Robiņi*” un “*Lāčplēši*” A alternatīvas gadījumā pie vaļējām digestāta krātuvēm sasniedzot $5,80$; $5,58$ un $5,30 \text{ ouE/m}^3$, savukārt pie slēgtām – $3,78$; $2,90$ un $3,31 \text{ ouE/m}^3$, bet B alternatīvas gadījumā pie vaļējām digestāta krātuvēm sasniedzot $5,65$; $5,16$ un $5,03 \text{ ouE/m}^3$, savukārt pie slēgtām – $3,36$; $2,44$ un $2,86 \text{ ouE/m}^3$.
- 6.4.3.11. Kopumā, vērtējot smaku piesārņojuma izkļiedes rezultātus, secināts, ka līdzīgi kā esošajā situācijā, arī Paredzētās darbības gan A alternatīvas, gan B alternatīvas īstenošanas rezultātā augstākās smakas koncentrācijas veidojas uzņēmuma teritorijas tiešā tuvumā un valdošo DR vēju radušās izplatības virzienā. Ziņojumā atbilstoši 3.9.; 3.9.a., 3.10. un 3.10.a. attēliem secināts, ka gadījumā, ja tiek izveidotas vaļējas digestāta krātuves, smaku piesārņojuma areālā, kurā smakas koncentrācija pārsniedz 5 ouE/m^3 , ietilpst viensētas “*Liepkalni*”, “*Lāčplēši*” un “*Robiņi*”, kā arī daļa no mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas blakus viensētai “*Stiklakalns*”. Savukārt, ja tiek uzstādīti jumti, smakas mērķlielums netiek pārsniegts nevienā no mērķlieluma noteikšanas zonām, kas šajā gadījumā ir tuvākās viensētas.
- 6.4.3.12. Lai arī smakas mērķlieluma 5 ouE/m^3 pārsniegumu reižu skaits ir mazāks nekā vides kvalitātes normatīvos noteiktās 168 stundas, papildus veikts aprēķins, lai novērtētu, cik lielā teritorijā un cik bieži šāda smakas koncentrācija varētu būt sajūtama. Šim mērķim sagatavots 3.11. attēls, kurā iespējams nolasīt konkrētā teritorijā sagaidāmo smakas koncentrācijas prognozēto 5 ouE/m^3 pārsnieguma reižu skaitu, ja tiek īstenota A alternatīva ar slēgtām digestāta krātuvēm. Birojs secina, ka īstenojot risinājumu ar slēgtām digestāta krātuvēm, A alternatīva radīs nedaudz nelabvēlīgāku ietekmi salīdzinājumā ar B alternatīvu, tādējādi 3.11. attēls parāda sliktāko scenāriju. Atbilstoši Ziņojuma 3.11. attēlam uzņēmuma darbības rezultātā radītā smakas koncentrācija 5 ouE/m^3 var būt jūtama plašā teritorijā, tomēr šādas koncentrācijas pārsniegumu reižu skaits nevienā teritorijā, kur vērtējama atbilstība smakas mērķlielumam, nav paredzams vairāk kā 168 stundas kalendārā gada laikā, kas atbilst Noteikumu Nr.724 8. punkta prasībām.

6.4.3.13. Kompleksa darbības ietvaros smaku emisijas rodas arī šķidrmēslu fermentācijas atlieku izkliedes laikā. Lai mazinātu šķidrmēslu izkliedes laikā radītās ietekmes, t.sk. smakas, normatīvajos aktos, labas lauksaimniecības prakses nosacījumos un attiecīgās nozares LPTP ir noteiktas vairākas prasības, kuras saskaņā ar Ziņojumu tiek ņemtas vērā, sastādot fermentācijas atlieku izkliedes grafiku (Ziņojuma 1.4.5. sadaļa). Vienlaikus norādāms, ka iedzīvotāji sabiedrisko apspriešanu laikā ir norādījuši uz vairākām problēmām saistībā ar uzņēmuma līdz šim veikto digestāta izkliedi, t.sk. informējot, ka digestāta izkliede rada būtisku diskomfortu blakus dzīvojošajiem iedzīvotājiem, tā nereti tiek veikta brīvdienās, kā arī, ka informācijas nodošana un saskaņošana ar pašvaldību un iedzīvotājiem par fermentācijas atlieku izkliedi ir zemā kvalitātē. Attiecībā uz pēdējo – Siguldas novada dome 2016. gada 17. augusta vēstulē Nr. 5.2-54/1955 norādījusi, ka digestāta iestrādāšana turpmāk veicama tikai pēc pašvaldībā apstiprināta un saskaņota grafika. Saistībā ar smaku emisiju šķidrmēslu izkliedes laikā Ierosinātāja sabiedrisko apspriešanu laikā norādījusi, ka pēc tam, kad biogāzes reaktors darbosies pilnas jaudas režīmā (biogāzes iekārtas projektētā jauda ir līdz 90 t šķidrmēslu diennaktī un pēc Paredzētās darbības realizācijas diennaktī radīsies aptuveni 86 t šķidrmēslu), ir paredzama samazināta smaku emisija fermentācijas atlieku izkliedes laikā, jo fermentācijas atliekas biogāzes reaktorā būs labāk sagatavotas un pārstrādātas. Papildus Ziņojumā norādīts, ka, lai mazinātu neērtības, ko rada smaku izplatība šī procesa laikā, tiks novērtēta tuvāko dzīvojamo māju vai teritoriju izvietojums attiecībā pret izklidei paredzēto lauku, identificējot iespējamās ierobežojošās faktorus, piemēram, vēja virziens, pie kuriem būtu veicama izkliede. Birojs norāda, ka uzņēmumam ir saistošas visas nozari regulējošajos dokumentos, t.sk. normatīvajos aktos noteiktās prasības šķidrmēslu izklidei.

6.4.3.14. Kopumā, ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs secina, ka Paredzētās darbības rezultātā Kompleksa apkārtnē palielināsies smakas koncentrācija, t.sk. atkarībā no šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvju nodrošinājuma ar jumtu, tuvākajās viensētās sagaidāms arī smakas mērķlieluma pārsniegums. Uztādot visām fermentācijas atlieku krātuvēm (t.sk. esošajām) jumtus, smakas koncentrācija piedāvātajām alternatīvām Kompleksa tuvumā esošajās viensētās nepārsniegtu normatīvos noteikto mērķlielumu. Visnelabvēlīgākā situācija sagaidāma, ja esošajām un plānotajām krātuvēm neuzstāda jumtus, smakas koncentrācijas pārsniegums sagaidāms trīs tuvāko viensētu “*Liepkalni*”, “*Lāčplēši*” un “*Robiņi*”, kā arī daļā no mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas blakus viensētai “*Stiklakalns*”. Līdz ar to no smaku ietekmju aspekta īstenojams tikai tāds A vai B alternatīvas risinājums, kad esošajām un plānotajām šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvēm tiek uzstādīti jumti un aprēķināts tas ir veidam, kas paredz ventilācijas izvadus izvietot uz jauno korpusu un piebūvju jumtiem. Norādāms, ka Ierosinātāja jau ir apzinājusi šādu risinājumu nepieciešamību, līdz ar to Ziņojumā, raksturojot plānotos ietekmes novēršanas pasākumus, norādīts, ka gaisa piesārņojuma un smaku samazināšanai ventilācijas izvadus ir plānots novietot uz būvju jumtiem un krātuvēm ir plānots uzstādīt fiksētus jumtus. Vienlaikus arī šāda scenārija īstenošanas gadījumā tuvāko viensētu teritorijās A alternatīvas gadījumā sagaidāmā smakas koncentrācija – $3,8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, bet B alternatīvas gadījumā – $3,4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, lai gan tā nepārsniedz Noteikumos Nr. 724 noteikto normatīvu, var būt traucējoša, radot nepārtrauktu diskomfortu šajās viensētās dzīvojošajiem iedzīvotājiem, bez tam tajā samērā daudz reizes gadā, pietuvojoties, bet

nepārsniedzot normatīvos atļautās 168 stundas, sagaidāms smakas mērķlieluma 5 ouE/m^3 pārsniegums. Tajā pašā laikā Ziņojumā ietverta atsauce uz tiesu praksi, kurā atzīts, ka *cilvēkam līdz zināmai robežai jāpacieš citu fizisko personu, kā arī juridisko personu radītie trokšņi, smakas un citi vides piesārņojumi*², kas ir saistīti ar noteikta veida saimniecisko darbību veikšanu, tādējādi secinot, ka, kamēr attiecīgie traucējumi ir samērīgi un nepārkāpj normatīvo aktu prasības, tie ir pieļaujami jebkuras saimnieciskās darbības ietvaros. Tomēr konkrētajā gadījumā, kad prognozētā smakas vērtība pietuvojās noteiktajam normatīvam, svarīgi ņemt vērā, ka modelēšana nesniedz pilnīgi precīzu prognozi sagaidāmajai situācijai – smakas koncentrācija pēc Paredzētās darbības realizācijas var būt lielāka vai mazāka nekā prognozēts, līdz ar to Biroja vērtējumā ir pamats saglabāt piesardzību un pēc Paredzētās darbības realizācijas veikt smaku mērījumus reālās situācijas novērtēšanai un nepieciešamības gadījumā noteikt smaku samazināšanas pasākumus. Arī līdzšinējā situācijā saskaņā ar Atļauju, lai gan smaku emisiju aprēķins un izklīdes modelēšanas rezultāti neuzrāda normatīvu pārsniegumu, reālie apstākļi ir mainīgi, tos tieši ietekmē konkrētie meteoroloģiskie apstākļi, kūsmēsļu uzglabāšana krātuvēs (cieta virsējā slāņa, pārseguma esamība), pielietotie tehniskie līdzekļi kūsmēsļu izklīdei un darba kultūra uzņēmumā. Saistībā ar smaku izplatības samazināšanu pievēršama uzmanība arī atbilstošai šķidrmēsļu fermentācijas atlieku izklīdei un kritušo dzīvnieku apsaimniekošanai, attiecībā uz ko iedzīvotāji sabiedrisko apspriešanu laikā ir vēršuši uzmanību par smaku izplatību. **Lemjot par obligāto prasību izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, t.sk. smaku normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir ierosinātajai saistoša. Citādā veidā, kā vien nodrošinot spēkā esošos smaku normatīvus, Paredzētās darbības realizācija nav pieļaujama. Vienlaikus, ievērojot visu šajā Biroja atzinumā iepriekš minēto, kā arī vērtējumu un secinājumus, kas ietverti Ziņojumā, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu darbu veikšanai izvirzīt papildus obligātos nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Esošās un plānotās šķidrmēsļu fermentācijas atlieku krātuves (kopskaitā 7) jāaprīko ar stacionāriem fiksētiem jumtiem un ventilācijas izvadus jānovieto uz būvju jumtiem vai arī attiecībā uz ventilācijas izvadiem pieļaujami ventilācijas novadīšanas un attīrīšanas risinājumi, kas rada ne sliktāku smaku izklīdes situāciju kā novērtēta, piemēram, izvade caur biofiltriem.
- b) Pēc Paredzētās darbības realizācijas tuvāko viensētu teritorijās veicami smaku mērījumi, lai pārbaudīto modelēšanas rezultātā iegūto rezultātu pamatotību. Attiecīgi, ja smaku prognoze pēc Paredzētās darbības realizācijas nozīmīgi nesakrīt ar reālo situāciju, Kompleksa darbībā jāparedz papildus ietekmi mazinošo pasākumu ieviešana.
- c) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā veicami pasākumi, kas noteikti Noteikumos Nr. 724.

² Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 12.jūlija spriedums lietā Nr.SKA-759/2013

- d) Kompleksa darbībā jānodrošina visu nozari regulējošo dokumentu prasību izpildi, tajā skaitā attiecībā uz šķidrmēslu fermentācijas atlieku izkliedi un kritušo dzīvnieku apsaimniekošanu.
- e) Kompleksa turpmākas darbības laikā nepieciešams nodrošināt organizētu šķidrmēslu fermentācijas atlieku izkļiedes saskaņošanu ar vietējo pašvaldību, tuvāko māju īpašniekiem un izkļiedei paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem.

6.4.4. Troksnis un tā izplatība:

- 6.4.4.1. Viena no ietekmēm, kas saistāma ar Paredzētās darbības realizāciju tās rakstura un specifikas dēļ, ir trokšņa līmeņa izmaiņas un iespējamie trokšņa radītie traucējumi. Kompleksā ir identificējamas divas nozīmīgākās trokšņu avotu grupas – transportēšanas laikā radītais troksnis un ārpus ēkām izvietoto iekārtu (ventilācijas izvadu, sūkņu, koģenerācijas stacijas) radītais troksnis. Norādāms, ka Kompleksa tuvumā atrodas vairākas viensētas, turklāt arī transportēšanai izmantotais autoceļš ved gar viensētām.
- 6.4.4.2. Cilvēku aizsardzībai no trokšņa radītā ilgtermiņa apgrūtinājuma Latvijas normatīvie akti paredz pieļaujamā trokšņa robežlielumus ilgtermiņa trokšņa rādītājiem L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} . Trokšņa rādītājus — fizikālus lielumus, ar kuriem raksturo troksni, kas var radīt kaitīgas sekas, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes regulē Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa Noteikumi Nr. 16). Trokšņa noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 1. punkts ar apakšpunktiem nosaka trokšņa robežlielumus konkrētiem teritorijas lietošanas funkciju veidiem. Teritorijas lietošanas funkcijas tuvumā esošajām teritorijām noteiktas, ņemot vērā Siguldas novada teritorijas plānojumā 2012. – 2024. gadam noteikto apbūves zonējumu un attiecīgās teritorijas primāro lietošanas veidu. Konkrētajā gadījumā Kompleksa tuvumā un apkārtnē atrodas vairākas viensētas, līdz ar to tām piemēroti individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijām noteiktie normatīvi – L_{diena} 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A). Vienlaikus vairākas no tuvumā esošajām viensētām atrodas autoceļu aizsargjoslās, kur atbilstoši Trokšņa noteikumiem Nr. 16 vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.
- 6.4.4.3. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 13. pantu ciemu teritorijās aizsargjoslas gar autoceļiem tiek noteiktas sarkano līniju robežās, lauku apvidos aizsargjoslu platums gar valsts reģionālajiem autoceļiem ir 60 m un gar pašvaldības autoceļiem – 30 m. Ziņojumā novērtēts 12 Kompleksa tuvumā un apkārtnē esošo viensētu attālums no pašvaldības autoceļa, kas ved uz Kompleksa teritoriju, un no a/c P3. Atbilstoši Ziņojumam viensēta „*Liepkalni*” atrodas 8 m attālumā no pašvaldības ceļa ass un viensēta „*Lāčplēši*” – 4 m attālumā no pašvaldības ceļa ass. Savukārt viensētas „*Robiņi*”, „*Pīlāgi*”, „*Mūrnieki*”, „*Pumpuri*”, „*Stiklakaļns*”, „*Purkalni*” un „*Kaļļi*” atrodas attiecīgi 10, 73, 90, 25, 8, 122 un 35 m attālumā no a/c P3 ass, bet viensētas „*Bomīši*”, „*Rājumi*” un „*Nošpēdas*”, kas atrodas uz D no Kompleksa teritorijas, atrodas vairāk nekā 500 m attālumā no a/c P3. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma grafisko daļu „*Siguldas novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*” viensētas „*Pīlāgi*”, „*Mūrnieki*”, „*Pumpuri*” un

„Stiklakalns” atrodas Allažmuižas ciema teritorijā, kur aizsargjoslas gar autoceļiem ir noteiktas sarkano līniju robežās, viensēta „Liepkalni” daļēji atrodas pašvaldības autoceļa 30 m aizsargjoslā, viensēta „Lāčplēši” daļēji atrodas pašvaldības autoceļa 30 m aizsargjoslā un daļēji – a/c P3 60 m aizsargjoslā, savukārt viensētas „Robiņi” un „Kaļļi” daļēji atrodas a/c P3 60 m aizsargjoslā.

- 6.4.4.4. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikts Kompleksa radītā trokšņa līmeņa novērtējums, nosakot fona trokšņa līmeni, Paredzētās darbības radīto trokšņa līmeni A alternatīvas gadījumā, kā arī kopējo (fons + Paredzētā darbība) paredzamo trokšņa līmeni. Ņemot vērā, ka A alternatīvas gadījumā paredzēts palielināt dzīvnieku turēšanas vietu skaitu līdz 27 631 vietai, bet B alternatīvas gadījumā – 20 916 vietai, secināms, ka novērtēts no trokšņa aspekta nelabvēlīgākais scenārijs.
- 6.4.4.5. Saskaņā ar Trokšņa Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, tika ņemts vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas – no plkst. 7:00 līdz 19:00, vakara ilgums ir 4 stundas – no plkst. 19:00 līdz 23:00, bet nakts ilgums ir 8 stundas – no plkst. 23:00 līdz 7:00. Trokšņa rādītāju novērtēšana ir veikta 4 m augstumā virs zemes.
- 6.4.4.6. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un aprēķināšanai izmantota *Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G* izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *IMMI 2015-1* (licences numurs S72/317). Paredzētās darbības teritorijā izvietoto avotu radītā trokšņa novērtēšana veikta atbilstoši metodei, kas ir paredzēta rūpnieciskās darbības radītā trokšņa novērtēšanai un atbilst standartam LVS ISO 9613-2:2004. Autoceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanai izmantota Francijā izstrādātā aprēķina metode „*NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB)*”, kas minēta izdevumā „*Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6*” un Francijas standartā XPS 31-133.
- 6.4.4.7. Raksturojot Darbības vietā esošo fona troksni, Ziņojumā norādīts, ka fona troksni Darbības vietā rada autotransporta plūsma pa a/c P3, V58 un V70, kura aprēķināšanā izmantota informācija no VAS „*Latvijas Valsts ceļi*” sagatavotā satiksmes intensitātes pārskata par satiksmes intensitāti uz šiem autoceļiem. Uz autoceļiem radītais fona trokšņa līmenis novērtēts 12 tuvumā un apkārtnē esošo viensētu teritorijās, nosakot, ka autotransporta kustība pa minētajiem autoceļiem visos diennakts periodos rada Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežlielumu pārsniegumu viensētu „*Lāčplēši*”, „*Robiņi*”, „*Pumpuri*”, „*Stiklakalns*” un „*Kaļļi*” teritorijās (Ziņojuma 3.12. – 3.14. attēls un 3.13. tabula).
- 6.4.4.8. Attiecībā uz Paredzētās darbības ietvaros sagaidāmo troksni (bez fona trokšņa) Ziņojumā raksturots Kompleksā esošo/plānoto trokšņu avotu radītais trokšņa līmenis, kā arī ar dažādām Kompleksā notiekošajām/plānotajām darbībām saistītā autotransporta kustības intensitāte:
- 6.4.4.8.1. Atbilstoši Ziņojumam galvenais ārpus telpām esošais trokšņa avots Kompleksā ir koģenerācijas stacija, no kuras trokšņa līmenis 10 m attālumā ir 65 dB(A). Troksni Kompleksa teritorijā rada arī ventilācijas sistēmas izvadi (viena ventilācijas izvada radītā trokšņa emisija 64 dB(A)), kuru skaits Paredzētās darbības ietvaros palielināsies, kā arī 8 Kompleksā

darbojošies sūkņi, kas pārsūknē šķidrmēslus no dzīvnieku novietnēm uz biogāzes staciju un kuru darbības radītā trokšņa emisija ir 40 dB(A). Norādīts, ka Kompleksa pārbūves laikā plānota vēl divu papildus sūkņu uzstādīšana.

6.4.4.8.2. Plānotā autotransporta kustības intensitāte ietver šķidrmēslu fermentācijas atlieku izvešanu, graudu piegādi un atšķirto sivēnu izvešanu:

- Šķidrmēslu fermentācijas atlieku izvešanai tiek izmantotas divas cisternas ar ietilpību 20 m³ un 26 m³, līdz ar to, lai izvestu plānoto fermentācijas atlieku apjomu, katrai no cisternām būs jāveic aptuveni 700 braucieni.
- Esošā graudu apjoma – 30 000 t/gadā, ko nav plānots palielināt, ieviešanai tiek izmantota kravas automašīna ar ietilpību 25 t, tādējādi gada laikā uzņēmuma teritorijā iebrauc 1200 kravas automašīnas.
- Paredzēts, ka atšķirto sivēnu izvešanai gada laikā tiks veikti aptuveni 144 braucieni.

6.4.4.8.3. Paredzētās darbības trokšņa modelēšanā pieņemts, ka kravas automašīna gada laikā veic vienādu skaitu braucienus pa a/c P3 un V58. Norādīts, ka sivēnu transportēšana un fermentācijas atlieku izvešana tiks organizēta dienas laikā (attiecībā uz graudu piegādi informācija nav norādīta, tomēr, ņemot vērā, ka sagatavotajā trokšņa izkliedes kartē trokšņa rādītājiem L_{vakars} un L_{nakts} (Ziņojuma 3.16. attēls) nav uzrādīta trokšņu izkliede no autotransporta pārvietošanās, secināms, ka arī graudu piegāde tiek veikta dienas laikā).

6.4.4.8.4. Papildus Kompleksa teritorijā dienas laikā pārvietosies traktors, kas ar atšķirīgām piekabēm pārvadās barību, kā arī no zemes gabala “*Krastmalas*” uz zemes gabalu “*Akotiņi*” pārvadās sivēnus. Paredzēts, ka dienas laikā traktors starp zemes gabaliem veiks aptuveni 20 braucienus. Trokšņa novērtējumā pieņemts, ka traktora kustības radītā skaņas jauda ir 107 dB(A). No Ziņojuma 3.15. un 3.16. attēliem secināms, ka traktora pārvietošanās plānota dienas laikā.

6.4.4.9. Ziņojumā secināts, ka saskaņā ar modelēšanas rezultātiem Kompleksa darbība pati par sevi, t.sk. ar Kompleksa darbību saistītā transporta intensitāte, neradīs Trokšņu noteikumos Nr. 16 noteikto trokšņa robežlielumu pārsniegumus nevienā no 12 apkārtnē esošo viensētu teritorijām (Ziņojuma 3.14. tabula). Vislielāko trokšņa līmeni Paredzētā darbība – konkrētāk, tās ietvaros veiktā transportēšana, radīs pašvaldības autoceļa, kas pieved Kompleksa teritorijai, tiešā tuvumā izvietotajā viensētā “*Lāčplēši*”, sasniedzot dienas periodam noteikto robežlielumu 55 dB(A), tomēr, kā norādīts iepriekš, aizsargjoslās gar autoceļiem vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

6.4.4.10. Lai novērtētu kopējo trokšņa līmeni Kompleksa tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās, aprēķināts summārais trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa a/c P3, V58 un V70 (fona troksnis) un ar Paredzēto darbību saistītie trokšņa avoti. Atbilstoši modelēšanas rezultātiem viensētu “*Lāčplēši*”, “*Robiņi*”, “*Pumpuri*”, “*Stiklakalns*” un “*Kaļļi*” teritorijās, kurās fona trokšņu ietekmē tiek pārsniegti trokšņa robežlielumi, nav sagaidāms kopējā trokšņa līmeņa pieaugums. Saskaņā ar Ziņojuma 3.13. un 3.19. tabulu

viensētu “*Liepkalni*” un “*Rājumi*” teritorijās, īstenojot Paredzēto darbību, ir prognozējams kopējā trokšņa līmeņa pieaugums, tomēr noteiktie trokšņa robežlielumi netiks pārsniegti.

6.4.4.11. Ziņojuma autori rekomendējuši gadījumā, ja tiks saņemtas pamatotas sūdzības par trokšņa līmeņa pieaugumu no Kompleksa tuvumā esošajām dzīvojamām apbūves teritorijām, kas neatrodas zonā, kur trokšņa robežlielumu pārsniegumus rada automašīnu kustība pa a/c P3, V58 un V70, veikt vides trokšņa monitoringu, lai konstatētu sūdzības pamatotību un identificētu iespējamās trokšņa rašanās cēloņus.

6.4.4.12. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un atbilstoši Ziņojumā ietvertajam vērtējumam, Birojs secina, ka pašas Paredzētās darbības, t.sk. ar to saistītā transporta intensitāte neradīs trokšņa robežlielumu pārsniegumus tuvumā esošo viensētu teritorijās, kā arī Paredzētās darbības realizācija nepalielinās trokšņa līmeņus to viensētu teritorijās, kurās pastāvošās fona ietekmes – autotransporta kustības pa a/c P3, V58 un V70 dēļ tiek pārsniegti trokšņa robežlielumi. **Birojs norāda, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, t.sk. trokšņa normatīvu, ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Vienlaikus Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Tā kā Ziņojumā nav vērtēta ar Kompleksa darbību saistītā transporta kustība ārpus dienas perioda, nav pieļaujama ar Kompleksa darbību saistītā transporta kustība ārpus Trokšņa noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktā noteiktā dienas laika (periods no plkst. 7:00 līdz 19:00).**
- b) **Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā veicami mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.**
- c) **Ja tiek paredzēti jauni, šī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros nenovērtēti trokšņa avoti vai Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek identificēti citi iepriekš neprognozēti apstākļi, kas var būt pamats trokšņa līmeņa pieaugumam, pirms šādu izmaiņu veikšanas jānodrošina atkārtota trokšņa novērtējuma veikšana, balstoties uz aktualizēto informāciju, rezultāti jāiesniedz Pārvaldē. Atkarībā no novērtējuma rezultātiem lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā izmaiņu pieļaujamības un Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību.**

6.4.5. Augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība:

6.4.5.1. Novērtējot Birojā iesniegto Ziņojumu, Birojs atzīst, ka vēl viens no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi aspektiem, kas var būt nozīmīgs esošās un Paredzētās darbības realizācijas kontekstā, ņemot vērā Kompleksa darbības

specifiku, ir augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība. Tā kā Paredzētās darbības ietvaros plānoti vairāki jauni objekti, kā arī izmaiņas atsevišķos esošajos procesos/tehnoloģiskajos risinājumos, vērtējams ar Paredzētās darbības realizāciju saistīto pasākumu radītais piesārņojuma risks:

- 6.4.5.1.1. Galvenokārt augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks ir saistāms ar Kompleksā notiekošo šķidrmēsli / digestāta apsaimniekošanu. Paredzētās darbības ietvaros līdz ar dzīvnieku turēšanas vietu skaita palielināšanu paredzēta vairāku jaunu cūku turēšanas piebūvju un korpusu būvniecība, kā arī papildus radušos šķidrmēsli apsaimniekošanai paredzēta 3 jaunu šķidrmēsli fermentācijas atlieku krātuvju izbūve. Norādāms, ka saskaņā ar Ziņojumu augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma novēršanai šķidrmēsli apsaimniekošanai ir izveidota slēgta sistēma, kas paredz to savākšanu hermētiskās zemgrīdas krātuvēs un starpkrātuvēs, pārsūkņēšanu uz biogāzes iekārtas priekškrātuvi un biogāzes reaktoru, izmantojot cauruļvadus. Arī fermentācijas atliekas tiek pārsūkņētas pa cauruļvadiem uz krātuvēm, kas savstarpēji savienotas vienotā sistēmā, lai nodrošinātu to vienmērīgu uzpildi un nepieļautu pārplūdes. Lai gan šķidrmēsli apsaimniekošana tiek veikta slēgtā sistēmā, nepieļaujot šķidrmēsli noplūdi, tomēr, izmantojot arī šādu šķidrmēsli apsaimniekošanu, pastāv tehnoloģisko negadījumu riski, kā, piemēram, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras laikā Siguldas novada dome norādījusi, ka 2012.gada vasarā avārijas rezultātā no biogāzes iekārtas noplūda šķidrmēsli. Tāpat arī Ziņojumā norādīts, ka cauruļvadu vai savienojumu bojājumu rezultātā iespējama šķidrmēsli vai fermentācijas atlieku noplūde vai uzglabāšanas krātuves pārplūde, kā rezultātā iespējama augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņošana. Līdz ar to uzņēmums plāno un regulāri veic biogāzes iekārtas, cauruļvadu un savienojumu pārbaudi, lai savlaicīgi identificētu un novērstu iespējamus bojājumus, kas var izraisīt noplūdi. Tomēr gadījumā, ja notiek noplūde, uzņēmuma izstrādātajā pasākumu plānā paredzēts nekavējoties identificēt noplūdes vietu, ierobežot noplūdi un nepieļaut noplūdušo šķidrmēsli vai fermentācijas atlieku nokļūšanu Tumšupē vai meliorācijas grāvjos, kas ūdeņus novada Tumšupē. Šajā sakarā norādāms, ka līdz ar plānoto fermentācijas atlieku krātuvju izbūvi Kompleksa apbūve tiks pietuvināta Tumšupei, bez tam viena no krātuvēm daļēji plānota Tumšupes aizsargjoslā (aptuveni 80m attālumā no upes) un vietā, kur saskaņā ar Ziņojuma 2.4.attēlu atrodas meliorācijas sistēmu tīkls. Tajā pašā laikā, nodrošinot, kur atbilstoši meliorācijas sistēmu pārkārtošanu, kā arī pastiprinātu uzmanību fermentācijas atlieku krātuvju tehniskajam stāvoklim, t.sk. cauruļvadiem un savienojumiem, kā arī nodrošinot to atbilstošu uzturēšanu, nepieciešamības gadījumā remontu vai savlaicīgu nomaiņu, piesārņojuma riskus iespējams uzraudzīt un novērst. Attiecībā uz krātuvju pārplūdes risku norādāms, ka Paredzētās darbības ietvaros, ņemot vērā plānoto šķidrmēsli apjoma pieaugumu, plānots nodrošināt tādu krātuvju ietilpību, kas spēj uzkrāt visa gada laikā radīto šķidrmēsli fermentācijas atlieku apjomu (plānotais šķidrmēsli apjoms kopā ar mazgāšanas ūdeņiem būs līdz $31\,367\text{ m}^3/\text{gadā}$ (A alternatīva) un plānotā krātuvju ietilpība – $35\,400\text{ m}^3$), turklāt visām krātuvēm (gan esošajām, gan plānotajām) plānots uzstādīt jumtus, tādējādi novēršot iespējamu spēcīgu lietusgāzu izraisītu krātuvju pārplūšanu.

- 6.4.5.1.2. Paredzētās darbības ietvaros Kompleksa teritorijā plānots īstenot vairākus pasākumus, kas palīdzēs mazināt augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma riskus. Atbilstoši Ziņojumam šobrīd šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvju iztukšošana notiek pie katras no krātuvēm, iesūknējot fermentācijas atliekas cisternās, bet Paredzētās darbības ietvaros plānots ierīkot speciāli aprīkotu vietu ar cieta segumu un iespēju savākt izlijumus traktorcisternu uzpildei ar fermentācijas atliekām, kas būtiski samazinās iespējamo noplūžu risku, turklāt minētā traktorcisternu uzpildes vieta plānota zemes gabalā “*Akotiņi*”, kas neatrodas Tumšupes tuvumā. Savukārt barības padeves līnijas ierīkošana uz atšķirto sivēnu novietnēm samazinās nepieciešamību izmantot traktortehniku barības pārvadāšanai, tādējādi mazinot arī iespējamus degvielas noplūdes riskus un daļēji arī troksni. Paredzētās darbības ietvaros esošās un papildus vienu plānoto dezinfekcijas bedri plānots aprīkot ar telti, kas nodrošinās dezinfekcijas bedres izmantošanu jebkuros laika apstākļos, tādējādi nodrošinot, ka stipra lietus gadījumā tās nepārplūst.
- 6.4.5.1.3. Biroja vērtējumā Kompleksā veiktā graudu uzglabāšana un kaltēšana nav saistāma ar nozīmīgu augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risku, līdz ar to arī 2 papildus plānotās graudu tvertnes šo risku nepalielinās.
- 6.4.5.1.4. Atbilstoši Ziņojumam pēc Paredzētās darbības īstenošanas nav sagaidāmas nozīmīgas izmaiņas ne sadzīves notekūdeņu apjomā, ne arī notekūdeņu sastāvā. Atbilstoši Ziņojumam pēdējo 3 gadu mērījumu rezultāti (Ziņojuma 1.28.tabula) parāda, ka vidē novadītie lietūs ūdeņi un attīrītie sadzīves notekūdeņi, kurus kopš 2015.gada meliorācijas grāvī novada kopā ar lietūs ūdeņiem, ir pietiekami tīri. Biroja vērtējumā pēc Paredzētās darbības realizācijas nav sagaidāma vidē novadāmo notekūdeņu kvalitātes pasliktināšanās, ja tiks ievēroti visi iepriekš plānotie ietekmju mazināšanas pasākumi.
- 6.4.5.1.5. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai 2016.gadā veiktās ūdens kvalitātes analīzes, ņemot ūdens paraugus gan 200m augšpus Kompleksa teritorijas, gan 300m lejpus Kompleksa teritorijas, kopumā uzrādījušas labu ūdens kvalitāti abos upes posmos, izņemot nitrīciju koncentrāciju, kas pārsniedz mērķlielumu gan pirms, gan pēc Kompleksa teritorijas. Biroja vērtējumā, ņemot vērā Paredzētās darbības ietvaros plānotos risinājumus, Tumšupes ūdens kvalitātes pasliktināšanās nav paredzama, ja tiek ievēroti visi nepieciešamie drošības pasākumi un nodrošināta iekārtu/būvju ekspluatācija atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām, kā arī pārdomāti izveidoti un regulāri veikts monitorings jaunajos monitoringa urbumos.
- 6.4.5.1.6. Atbilstoši Ziņojumam nevienā no Kompleksa vietām, kur plānoti būvdarbi, iepriekš nav atradušies tādi objekti kā, piemēram, degvielas uzpildes un uzglabāšanas vietas, darbnīcas, kas varētu radīt grunts piesārņojumu ar smagajiem metāliem vai naftas produktiem. Tā kā Kompleksa teritorija ir klasificēta kā piesārņota vieta, kur kādreiz atradusies cūku ferma ar vircas tvertnēm un dzīvnieku kapsētu un kur notikusi ilgstoša vircas noplūde gruntī, vēsturiskā piesārņojuma kontrolei kopš 2002. gada Kompleksa teritorijā izveidotajos urbumos tiek veikts gruntsūdens monitorings. Arī turpmāk, lai sekotu teritorijas grunts un gruntsūdens kvalitātes izmaiņām,

uzņēmums veiks regulāru gruntsūdens kvalitātes monitoringu un paraugu analīzi akreditētā laboratorijā. Raksturojot esošā piesārņojuma ietekmi uz tuvumā esošo dzīvojamo māju ūdensapgādes avotiem, Ziņojumā norādīts, ka līdz 200 m attālumam ap Paredzētās darbības teritoriju atrodas vairākas viensētas, kur ūdens ieguvei tiek izmantotas piemājas akas, tomēr, tā kā Komplexa teritorijā gruntsūdens plūsma virzās R virzienā un atslogojas Tumšupē, neviena no apkārtnē esošajām viensētām nav tieši apdraudēta. Tāpat nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības ietvaros plānotais ūdens patēriņa pieaugums varētu ietekmēt apkārtnē esošos dzeramā ūdens resursus. Atbilstoši Ziņojumam esošo urbumu ekspluatācijas krājumi veido 157 680 m³/gadā, kas netiek izmantoti ne šobrīd, ne pēc Paredzētās darbības realizācijas – šobrīd uzņēmuma ūdens patēriņš sasniedz vienu sesto daļu no dziļurbumiem noteiktā debita, un nākotnē tas pieaugs līdz 30% no urbumu debita. Kontekstā ar blakus esošo derīgo izrakteņu atradni norādīts, ka ūdens apgādē izmantojamie urbumi ir pietiekami dziļi, lai neveidotos summāras ietekmes ar blakus esošās atradnes plānoto darbību, bez tam saskaņā ar Biroja Lēmumu Nr.152 atradnē nav plānots veikt pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu un novadīšanu.

- 6.4.5.1.7. Augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks potenciāli saistāms arī ar šķidrmēsļu fermentācijas atlieku izkliedi. Tieši šādu risku novēršanai normatīvajos aktos, labas lauksaimniecības prakses nosacījumos un LPTP ir izstrādāta virkne prasību, kuras ievērojot nodrošināma apkārtējās vides saglabāšana labā stāvoklī. Atbilstoši Ziņojumam fermentācijas atliekas tiek izkļiedētas tikai lauksaimniecības zemēs saskaņā ar katra attiecīgā lauka kultūraugu mēslošanas plānu un ņemot vērā, ka saskaņā ar Noteikumiem Nr.834 ar fermentācijas atliekām iestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārā gadā nedrīkst pārsniegt 170 kg. Kā norādīts Ziņojumā, veicot šķidrmēsļu fermentācijas atlieku izkliedi, tiks izpildīti visi priekšnoteikumi, lai novērstu augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu, bet arī, izvēloties jaunas lauksaimniecības teritorijas, kuras klāj zālāji, tiks veikta to apsekošana, piesaistot attiecīgās jomas ekspertus, vai izmantoti Latvijas biotopu kartēšanas dati, lai novērtētu, vai attiecīgajā laukā vai tā tiešā tuvumā neatrodas bioloģiski vērtīgi zālāji vai aizsargājamie biotopi, kā arī lai izvairītos no fermentācijas atlieku izkļiedes šādās teritorijās. Attiecībā uz veikto fermentācijas atlieku izkliedi Siguldas novada pašvaldība ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras laikā norādījusi, ka 2015. gadā šķidrmēsli tikuši izvesti, nesaskaņojot grafiku ar Allažu pagasta pārvaldi, kā to paredz Atļaujas nosacījumi, tādējādi, sniedzot priekšlikumus ietekmes uz vidi novērtējumam, Siguldas novada pašvaldība norādījusi, ka digestāta iestrādāšanu turpmāk drīkst veikt tikai pēc pašvaldībā apstiprināta un saskaņota grafika.
- 6.4.5.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka iespējamība, ka Paredzētās darbības pārdomāta un precīzi veikta realizācija varētu palielināt augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risku, ir maz varbūtīga, tomēr īpaša vērība pievēršama atbilstošai tehnoloģiskā procesa ievērošanai un nodrošināšanai, kā arī šķidrmēsļu / substrāta un notekūdeņu apsaimniekošanai. Vienlaikus ietekmes apjoms ir tieši atkarīgs no plānoto ietekmes mazināšanas pasākumu faktiskās nodrošināšanas un papildus nosacījumiem procesu

uzraudzībai un kontrolei, līdz ar to šie pasākumi ir ietverami obligāto nosacījumu kopumā. Lemjot par obligāto prasību izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma nepieļaušana un kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Vienlaikus, ievērojot visu šajā Biroja atzinumā minēto, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu darbu veikšanai izvirzīt papildus obligātos nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Visām plānotajām būvēm un iekārtām jāatbilst tehnoloģiskajām prasībām, kā arī uzņēmumam regulāri jāveic esošo un plānoto iekārtu, tajā skaitā krātuvju, cauruļvadu un savienojumu pārbaudi, lai savlaicīgi identificētu bojājumus un novērstu augsnes, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu.
- b) Saistībā ar šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvju būvniecību – kur nepieciešams, paredzami atbilstīgi pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai vai pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektus. Vienlaikus būvniecības darbu veikšana meliorētajās zemēs nedrīkst pasliktināt meliorācijas sistēmu darbību.
- c) Šķidrmēslu /fermentācijas atlieku izkliede veicama saskaņā ar nozari regulējošo normatīvo aktu prasībām, labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem un LPTP, nodrošinot savlaicīgu fermentācijas atlieku izkliešanas saskaņošanu ar pašvaldību un iedzīvotājiem.
- d) Jānodrošina sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzturēšana un kontrole atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām, nepieļaujot piesārņotu notekūdeņu nokļūšanu apkārtējā vidē.

6.4.6. Avāriju un negadījumu riski:

6.4.6.1. Saskaņā ar Ziņojumu uzņēmumā esošās un plānotās iekārtas nerada būtisku avāriju risku, kas varētu apdraudēt vidi un cilvēku veselību un drošību, tomēr ir daži objekti, kuri potenciāli var radīt bīstamību:

6.4.6.1.1. Sadedzināšanas iekārtu radītie tehnoloģiskie riski – nepareiza sadedzināšanas iekārtu ekspluatācija un avārija sadedzināšanas iekārtās var radīt ugunsgrēka un eksplozijas riskus.

6.4.6.1.2. Biogāzes iekārtas un koģenerācijas stacijas radītie riski – būtiskākie riski ir sprādzienbīstama gāzu maisījuma veidošanās un saindēšanās risks. Norādāms, ka Paredzētās darbības ietvaros nav plānotas izmaiņas ne biogāzes iekārtā, ne koģenerācijas stacijā.

6.4.6.1.3. Elektroenerģijas, siltumenerģijas un ūdensapgādes pārtraukšanas riski – elektroenerģijas, siltumenerģijas un ūdensapgādes ilgstošs pārtraukums var izraisīt nelabvēlīgu apstākļu kopumu, kā rezultātā novietnēs var iet bojā dzīvnieki. Liels bojāgājušo dzīvnieku skaits, ja tas netiek atbilstoši apsaimniekots, var radīt lokālus infekcijas riskus. Novērtēts, ka

elektroenerģijas, siltumenerģijas un ūdensapgādes pārtraukšanas riski nerada tiešu un tūlītēju risku apkārtējiem iedzīvotājiem un videi.

6.4.6.1.4. Šķidrmēslu vai fermentācijas atlieku noplūde, kas apskatīta jau šī Biroja atzinuma 6.4.5.nodaļā.

6.4.6.2. Uzņēmumā ir izstrādāti nepieciešamie pasākumi minēto avārijas varbūtību samazināšanai un novēršanai – gan attiecībā uz darba drošības un ugunsdrošības prasību ievērošanu, kā arī personāla apmācību, gan iekārtu ekspluatāciju, gan atbilstošas tehnoloģiskās pārbaudes un kontroles pasākumiem u.c., kā arī uzņēmumā ir izstrādāts biodrošības pasākumu plāns (Ziņojuma 3.12.nodaļa). Arī pēc Paredzētās darbības īstenošanas tiks aktualizēti pasākumu plāni rīcībai ārkārtas situācijās un nepieciešamie organizatoriskie un tehniskie resursi šādu ārkārtas situāciju varbūtības samazināšanai, kā arī notikušo avāriju situāciju ierobežošanai un likvidēšanai.

6.4.6.3. Novērtējis Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs secina, ka Kompleksa darbībā ir apzināti galvenie avāriju rašanās avoti un veicamie preventīvie pasākumi to mazināšanai un novēršanai. **Saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu norādāms, ka Ierosinātājai ir jānodrošina visu Ziņojumā paredzēto drošības nosacījumu ievērošana, veicot gan darbinieku apmācību atbilstoši konkrēto darba vietu un darba pienākumu specifikai, gan nodrošinot savlaicīgus preventīvos, inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus negadījumu risku novēršanai. Uzņēmuma darbības tehnoloģiskajos procesos jāparedz atbilstoši pasākumi drošības jomā, aktualizējot un izstrādājot konkrētus nosacījumus identificētajiem tehnoloģisko iekārtu un tehnoloģisko procesu avāriju riskiem un to mazināšanai.**

6.4.7. Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīze.

6.4.7.1. Ziņojumā ietverts Ziņojuma autoru viedoklis, ka Paredzētās darbības īstenošanai no sagaidāmās ietekmes viedokļa pilnībā izslēdzoši faktori nav konstatēti, tomēr Birojs konstatē, ka ir vairāki ierobežojoši aspekti, kas jāņem vērā, - gan izvēloties tehnoloģiskos risinājumus Paredzētās darbības īstenošanai, gan izvēloties īstenošanai Paredzētās darbības apjoma alternatīvu.

6.4.7.2. Kā galvenie Paredzētās darbības limitējošie faktori Ziņojumā analizēti Paredzētās darbības atbilstība teritorijas plānojumam, atbilstība normatīvajos aktos noteiktajiem gaisa piesārņojuma, smaku un trokšņa robežlielumiem, šķidrmēslu / fermentācijas atlieku apsaimniekošana, elektropārvades līnijas pārvešana un aizsargjoslas. Saistībā ar minēto Birojs norāda sekojošo:

6.4.7.2.1. Paredzētā darbība un tās ierobežojošie faktori attiecībā uz gaisa piesārņojumu, troksni un smakām atsevišķi aplūkoti un vērtēti šī Atzinuma 6.4.2., 6.4.3. un 6.4.4. nodaļās. Rezumējot, vērtējot Paredzēto darbību limitējošos apstākļus šajos aspektos, Birojs secina, ka nav pamata aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tomēr, balstoties uz veikto novērtējumu, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoriem, - ka no smaku ietekmju aspekta - Paredzētā darbība pieļaujama un īstenojama tādā veidā, kas paredz izvietot ventilācijas izvadus uz novietņu jumtiem, kā arī paredzot stacionārus jumtus esošajām un plānotajām šķidrmēslu fermentācijas atlieku krātuvēm.

- 6.4.7.2.2. Paredzētā darbības teritorija daļēji atrodas Tumšupes aizsargjoslā (Ziņojuma 5.1. attēls), kurā (saskaņā ar Siguldas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Aizsargjoslu likumu) ir pieļaujama krātuves būvniecība. Tumšuvei noteiktās aizsargjoslas saskaņā ar Siguldas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem Siguldas novada ciemu teritorijās ir ne mazāk kā 10 m plata josla gar upes krasta līniju (izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ). Lauku apvidos neatkarīgi no zemes kategorijas un īpašuma Tumšuvei ir ne mazāk kā 100 m plata josla katrā krastā.
- 6.4.7.2.3. Kompleksa teritoriju īpašumā “Akotiņi” šķērso 20 kV gaisvadu elektropārvades līnijas, kuras pirms dzīvnieku novietnes s-2 būvniecības, jāpārnes vai jāpārbūvē kā kabeļu līnijas. Ziņojumā norādīts, ka tehniskā projekta izstrādes laikā tiks pieprasīti AS “Sadales tīkls” tehniskie nosacījumi, kā arī pirms sākt dzīvnieku novietnes būvniecību tiks nodrošināti nepieciešamie projektēšanas un elektropārvades līniju pārveidošanas darbi.
- 6.4.7.2.4. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, šķidrmēslu / fermentācijas atlieku izklīdei izmantojamās lauksaimniecības zemes platība nav pietiekama, tādēļ līdz paredzētās darbības akceptēšanai Ierosinātājai nepieciešamas papildus platības šķidrmēslu izklīdei, lai nodrošinātu normatīvo aktu prasības attiecībā uz atļauto kopējā slāpekļa daudzumu, ko drīkst iestrādāt vienā sezonā ar šķidrmēsliem /fermentācijas atliekām. Saistībā ar minēto Birojs vērš akcepta lēmuma pieņemēja un arī Pārvaldes uzmanību, - ka atbilstīgas lauksaimniecības zemes platības un to pietiekamība ir Paredzētās darbības pieļaujamībai būtisks priekšnoteikums. No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja to apzinās un ir plānojusi risināt, tomēr šobrīd nepieciešamās lauksaimniecības zemju platības Ierosinātājai vēl nav.
- 6.4.7.3. Vērtējot Ziņojumā paredzētās apjoma alternatīvas, Birojs atzīst, ka šobrīd A alternatīvas pieļaujamībai ir konstatējami izslēdzoši apstākļi. Noteikumu Nr.240 143.punkts noteic, ka, plānojot cūku novietņu izvietojumu, ievēro nosacījumu, lai apkārtējā teritorijā 3 km rādiusā cūku blīvums nepārsniegtu 1500 dzīvnieku vienības. Dzīvnieku vienību aprēķinu noteic Noteikumi Nr.834, to 2.10.punktā definējot, ka dzīvnieku vienība ir - “ *nosacīts dzīvnieks, kas gadā ar kūstmēsliem saražo 100 kilogramu slāpekļa.*” Noteikumu Nr.834 1.pielikuma, kas noteic prasības dzīvnieku vienību aprēķināšanai, 2.piezīmē noteikts, ka „*operators dzīvnieku vienības aprēķina, ņemot vērā attiecīgās dzīvnieku novietnes ražošanas ciklu skaitu gadā vai lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas laiku.*”. Atbilstīgi aprēķinot ar Paredzēto darbību sagaidāmās dzīvnieku vienības, Ziņojumā noteikts, ka pēc Paredzētās darbības īstenošanas dzīvnieku vienības **A alternatīvas gadījumā atbilstu 1890 dzīvnieku vienībām, kas pārsniedz Noteikumu Nr.240 143.punktā noteiktās 1500, bet B alternatīvas gadījumā atbilstu 1499 dzīvnieku vienībām, kas būtu maksimāli pietuvināts ierobežojumam, bet nepārsniegtu Noteikumu Nr.240 143.punktā noteikto. Tādējādi, ievērojot šobrīd spēkā esošo Noteikumu Nr.240 143.punkta aprobežojumu, A alternatīvas īstenošana nevar būt akceptējama un nav pieļaujama.** Saistībā ar minēto Birojs norāda, ka tam ir zināms, ka Ierosinātāja ir aicinājusi veikt grozījumus Noteikumos Nr.240. Attiecīgi, ja pēc šī Biroja atzinuma izdošanas, piemēram, tiktu veiktas izmaiņas tiesiskajā regulējumā un tās būtu Ierosinātājai par labu - visdrīzākais nebūtu konstatējami citi no ietekmes novērtējuma prasībām

izrietoši šķēršļi lemt arī par lielāka apjoma darbību (nepārsniedzot apjomu un ietekmes, kādas novērtētas Ziņojumā). Ja tiesiskais regulējums tiktu mainīts Ierosinātajai par labu, Biroja ieskatā no Novērtējuma likuma 20.panta 11.daļas neizrietētu šķēršļi vietējai pašvaldībai lemt arī par otras alternatīvas pieļaujamību, ja vien izmaiņas normatīvajos aktos tiešām pieļautu lielāka apjoma darbību, neparedzētu cita veida ierobežojumus, un šādas izmaiņas stātos spēkā Novērtējuma likuma 20.panta 11.daļas termiņā (termiņš, līdz kuram ir spēkā Biroja atzinums, ja netiek saņemts akcepta lēmums).

6.4.7.4. Vienlaikus, balstoties uz apjoma alternatīvu izvērtējumu, Birojam ir būtiskas piebildes, kuras akcepta lēmuma pieņemējam un Pārvaldei, vērtējot nosacījumus piesārņojošās darbības atļaujā, ir nozīmīgi ņemt vērā:

6.4.7.4.1. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Kompleksa lietderīgā platība šobrīd ir 14 402 m² - kopējais vietu skaits 8670, tajā skaitā 4432 vietas nobarojamām cūkām, 180 vietas zīdītājsivēnmātēm, 770 vietas grūsnām un sēklojamām sivēnmātēm, 18 vietas kuļiem un 170 vietas jauncūkām un 3100 vietas atšķirtiemi sivēniem.

6.4.7.4.2. Paredzētās darbības ietvaros - ar papildus izbūvētajiem vai paplašinātajiem novietņu korpusiem - sagaidāma būtiska Kompleksa kopējās lietderīgās platības palielināšana, proti A alternatīvas realizācijas gadījumā līdz 26 307 m², bet B alternatīvas realizācijas gadījumā līdz 23 896 m². Tajā pašā laikā, - salīdzinot šīs platības ar Ziņojumā prognozēto dzīvnieku vietu skaita palielinājumu (t.i. - 27631 dzīvnieku vietas A alternatīvas un 20916 dzīvnieku vietas B alternatīvas gadījumā), - jāsecina, ka vietu skaits Ziņojumā noteikts mazāks par Kompleksa lietderīgajās platībās iespējamo. Minētais vislabāk atspoguļojas Ziņojuma 1.9A tabulā, kur, mainot vienam dzīvniekam paredzēto lietderīgi platību (piemēram, 5 m² sivēnmātei A alternatīvas gadījumā, bet 7,2 m² B alternatīvas gadījumā), panākts arī mazāks Kompleksa kopējais dzīvnieku vienību skaits. No Ziņojuma 1.9A tabulas izriet, ka vienam dzīvniekam nodrošināmo lietderīgo platību Ierosinātāja Kompleksā ir apņēmusies nodrošināt kā maksimālo vai pat augstāku (piemēram, atšķirtajiem sivēniem) par Ministru kabineta noteikumos Nr. 743 "*Cūku labturības prasības*" (turpmāk - Noteikumi Nr. 743) noteikto. Līdz ar to, ja pieņemtu, ka Ierosinātāja kādā brīdī tomēr nodrošinātu Noteikumos Nr. 743 paredzēto minimālo viena dzīvnieka vietas platību - Kompleksā varētu tikt turēts arī daudz lielāks skaits dzīvnieku par Ziņojumā novērtēto. Šāds aprēķins un secinājumi attiecas gan uz A, gan B alternatīvu, attiecīgi pastāv risks, ka arī B alternatīvas gadījumā varētu tikt pārsniegtas 1500 dzīvnieku vienības. Dzīvnieku vienību ierobežojuma pārsniegums varētu būt arī gadījumā, ja tiktu veiktas izmaiņas dzīvnieku skaitam dažādās kategorijās. Proti - novērtētais B alternatīvas scenārijs ir tik pietuvināts apjoma robežvērtībai, ka neatstāj Kompleksa darbībai faktiski nekādu optimālu elastību attiecībā uz izmaiņām. Tādēļ Pārvaldes piesārņojošās darbības atļaujā var būt nepieciešams noteikt papildus apjoma ierobežojumus.

6.4.7.4.3. Minētie jautājumi nav tāds šķērslis ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, lai Birojam būtu pamats šobrīd neizdot atzinumu, tomēr tas

liek ar lielu piesardzību raudzīties uz Paredzētās darbības uzraudzības un kontroles pasākumiem, it īpaši ņemot vērā to, ka atļautās darbības apjoma pārsniegumi Kompleksā bijuši līdz šim. Tā kā dzīvnieku vienību aprēķins B alternatīvas gadījumā ir maksimāli pietuvināts apjoma ierobežojumam, - akcepta lēmuma pieņemējam un Ierosinātajai jāņem vērā, ka B alternatīva var būt pieļaujama tikai ar nosacījumu, ka Ziņojumā ietvertais apsolījums un dzīvniekiem ierēķinātā lietderīgā platība tiek ievērota. Šis Ierosinātājas apsolījums zināmā mērā ir veids, kādā Ierosinātāja apņēmusies ievērot Noteikumu Nr.240 143.punkta ierobežojumu, izmaiņām šajā aprēķinā ir būtiska ietekme uz dzīvnieku vienību aprēķina rezultātu, tādēļ attiecīgais nosacījums ir darāms zināms arī uzraudzības iestādēm, bet citādā veidā Paredzētā darbība šobrīd nav pieļaujama.

6.4.7.5. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir pamatoti noteikt, ka nosacījumi Novērtējuma likuma 20.panta desmitās daļas izpratnē, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama, nosakāmi arī attiecībā uz Paredzētās darbības alternatīvas izvēli. Tāpat - saistībā ar izvirzāmajiem nosacījumiem - Birojs ņem vērā, ka Novērtējuma likuma 24.panta pirmā daļa paredz, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. Tomēr Birojs uzskata, ka šajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu ir nepieciešams arī Biroja atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Ievērojot no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietošo ierobežojumu, Paredzētās darbības A alternatīva nav pieļaujama un šobrīd pieļaujama tikai B alternatīva.
- b) Ievērojot to, ka dzīvnieku vienību aprēķins B alternatīvas gadījumā ir maksimāli pietuvināts apjoma ierobežojumam (1500 dzīvnieku vienības), kā arī to, ka atbilstību ierobežojumam citu starpā nodrošina tieši Ziņojumā pieņemtais aprēķins par katram dzīvniekam nodrošināmo lietderīgo platību, - Paredzētā darbība pieļaujama tikai risinājumā, kas nodrošina šādas Ziņojumā ietvertās apņemšanās ievērošanu (platība dzīvniekam saskaņā ar Ziņojuma 1.9A tabulu). Šajā aspektā Ierosinātajai jāņem vērā, ka ar Ziņojumu tā ir apņēmusies nodrošināt arī tādas dzīvnieku platības, kas atbilst Noteikumos Nr. 743 paredzētajam platības maksimumam vai pat to pārsniedz.
- c) Tā kā novērtētais B alternatīvas scenārijs ir tik pietuvināts apjoma robežvērtībai, ka tas neatstāj Kompleksa darbībai optimālu elastību izmaiņām, - Ierosinātajai jāērēķinās, ka piesārņojošās darbības atļaujā var būt nepieciešams noteikt papildus apjoma ierobežojumus.
- d) Bez atbilstošu Ziņojumā paredzēto Kompleksa darbības nodrošināšanai nepieciešamo objektu (šķidrmēslu/fermentācijas atlieku krātuvju) izbūves Paredzētā darbība nav pieļaujama.
- e) Bez atbilstīgas lauksaimniecības zemes platības, kas nepieciešama šķidrmēslu / fermentācijas atlieku izklīdei atbilstoši ārējos normatīvajos aktos noteiktajam, Paredzētā darbība nav pieļaujamība.

- f) Ierosinātājam jānodrošina Ziņojumā ietvertu vai efektivitātes ziņā vismaz līdzvērtīgu pasākumu realizācija Paredzētās darbības ietekmes novēršanai un samazināšanai, jo tie ņemti vērā ietekmes novērtējumā un to maiņa atstāj iespaidu uz novērtējuma rezultātiem. Ierosinātājam tāpat jānodrošina tehnoloģisko iekārtu, arī ietekmes novēršanai un samazināšanai paredzēto iekārtu, vides sniegums, kas nav būtiski sliktāks un sasniedz ne būtiski sliktāku vides kvalitāti kā ierosinātāja ar Ziņojumu ir apņēmusies sasniegt. Ja piesārņojošās darbības atļaujas pieprasīšanas un sagatavošanas ietvaros (vai vēlāk) tiek konstatēts, ka nepieciešama kādu Ziņojumā ievērtēto un paredzēto risinājumu vai to vides snieguma korekcijas, vērtējams šādu izmaiņu būtiskums (kā šīs izmaiņas ietekmē prognozēto vides kvalitāti).
- g) Ierosinātājam jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto aizsargjoslu ievērošana.
- h) Citas prasības saistībā ar Kompleksa darbību izvirzāmas, izsniedzot Atļauju, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

Rezumējoši, vērtējot, Paredzēto darbību limitējošos apstākļus, Birojs secina, ka balstoties uz veikto novērtējumu, nav pamata aizliegt B alternatīvas realizāciju, realizējot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Direktors

A. Lukševics

2018. gada 22. janvārī

